

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28— Cor.
 Pe jumătate an 14—
 Pe 3 luni . . . 7—
 Pe o lună . . . 2-40
 Numărul popular:
 Pe un an . . . 4— Cor.
 Pe jumătate an 2—
 Pentru România și
 America . . . 10— franci.
 Numărul de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe an
 40 franci.

ROMÂNUL

REDACTIA
 și ADMINISTRAȚIA:
 Strada Batthyányi Nrul 2.
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Mulțămite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 filerl.
 Manuscrisurile nu se in-
 napoiază.
 Telefon pentru oraș, co-
 mitat și interurban Nr. 730.

Anul I.

NUMĂR POPORAL

Nr. 11.

Un proces monstru în contra literaturii române

— O „dovadă“ nouă a „păcii“ —

Procurorul regesc din Murăș-Oșorheiu a ridicat acuză criminală în contra preotului gr.-cat. Ioan Botezan și a învățătorului gr.-cat. Ilie Câmpean, ambii din Agârbici (com. Sibiului) pentru preținsă agitațiune, ațâțare și pentru înaltă tradare. Este unic în felul său acest proces criminal, fără păreche chiar și în anele țării ungurești. Procesul este intentat pentru conținutul alor 16 cărți din biblioteca populară din Agârbici administrată de domnia sus numiți.

Dat fiind, că aceste 16 cărți sunt în circulație de mai mulți ani și că acele se pot găsi aproape în fiecare bibliotecă românească și în urma faptului ne mai auzit, că pentru conținutul afirmativ agitatoric al acestor cărți sunt în proces administratorii bibliotecii: acest proces constituie nu numai o absurditate juridică, ci este și un ne mai pomenit act de volnicie în contra literaturii românești și un atentat revoltător în contra străduinței de înaintare culturală a poporului român.

Faptul este următorul:

In comuna Agârbici poporenii au înființat o bibliotecă populară, pe care au așezat-o în biserica greco-catolică din localitate. Cu administrarea acestei bibliotecii au fost încredințați d-nii Ioan Botezan

preot și Ilie Câmpean, învățător și cantor în aceeași comună. Țăranii români primiau din bibliotecă cărțile, pe cari le citeau, servindu-le spre mare mângâiere sufletească cunoștințele și învățăturile ce și le puteau câștiga din aceste cărți, cari se părândau din casă în casă revărsând lumină. Au mers toate în ordine, când de odată pe neașteptate se prezintă într-o noapte jandarmii cu autoritățile administrative și intrând în biserică sevestrează întreaga bibliotecă. Cărțile confiscate le supune la examinare și după câteva luni se trezește preotul și învățătorul român cu actul de acuză al procuraturii din Mureș-Oșorheiu, prin care sunt luați la răspundere, ca bibliotecarii acestei bibliotecii pentru conținutul „agitatoric“ al următoarelor 16 cărți românești:

1. Dr. Augustin Bunea: „Din istoria românilor“ „Episcopul Inocențiu Micu Klein“.
2. Gheorghe Coșbuc: „Lupta pentru neatarnare“.
3. Gr. V. Borgovan: „Ionel, educația unui băiat bun“.
4. Broșura: „Adunarea generală a VI-a a Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român ținută în Brașov la anul 1862“.

5. Broșura: „Date și documente referitoare la conferința națională română ținută în Mercurea la 7 și 8 Martie 1869.“

6. Andreiu Bârsan: „Colecțiune de poezii populare“

7. O carte a lui Nicolae Xenopol.

8. Gheorghe Simu: „Zile negre“

9. Discursul de recepțiune ținut de A. D. Xenopol la Academia Română sub președinția Majestății Sale Regelui despre Mihail Cogălniceanu.

10. O carte a lui Ioan Băilă.

11. V. A. Urechiă: „Rezultatele Domniei lui Alexandru Moruzzi dela 1799—1801“.

12. „Discursul de recepțiune ținut la Academia Română sub prezidiul Majestății Sale Regelui de D. C. Ollănescu despre Vasile Alexandri“.

13. O carte a lui Pamfilu Grapini.

14. Zaharie Antonescu: „Autobiografie“.

15. „Discurs de recepțiune ținut la Academia Română sub prezidiul Majestății Sale Regelui de Nicolae Popea despre Andrei baron de Șaguna“.

16. Bartolemeu Baiulescu: O carte despre necesitatea promovării industriei la Români.

Radu și mama sa*)

De P. Dulfu

Pe sub umbra fagului
 Trece mama Radului,
 Lacrimi foc din ochi vărsând,
 Iar din gură cuvântând:

— „Radule, al meu fecior,
 „Lasă drumul codrilor!...
 „Vin oșteni, călare, mulți...
 „Ai s'o pași, de nu m'ascuți!...“

Incruntând a lui sprânceană,
 El răspunde: — „Măiculeană!
 „Pentru ce nu mă nfrânai,
 „Când la sânu-ți mă lăptai?“

„Azi, degeaba-mi dai povață;
 „Codrul frate mi-e pe viață...
 „Vie — câți oșteni poftesc:
 „Drumu-i n'am să-l părăsesc!“

Radu'n crâșmă se repede, —
 Crâșmărița, cum îl vede,
 Vin pe masă-i pune'n grabă
 Și de bani nici că-l întreabă.

El deșart' o n'reagă bute,
 Iși gătește Murgul, iute, —

Și cu Murgu 'n sbor se pierde
 După deal, în codrul verde.

*

Bine 'n codri n'a pătruns,
 Și oștenii l-au ajuns.
 Căpitanu 'n față-i vine:
 — „Dă-mi-te legat creștine!“

„Ca să nu te duc sdrelit,
 „Sau de gloanțe ciuruit!...“
 Radu, fruntea și-o ncrețește,
 Și din gură glăsuește:

— „Nu-s muere cu năframă,
 „Să mă dau legat de teamă...
 „Cu opzeci ca voi mă bat,
 „Când m'oiu clătina de beat!“

„Iar acuma, la trezie,
 „Nu mi-e frică... nici de-o mie!...“
 Căpitanul, la ai săi,
 Dă poruncă: — „Foc, flăcăi!“

Dar oștenii, ca vrăjiți,
 Locului stau neclintii...
 Căpitanul, galben — ceară;
 Radului îi zice iară:

— „Dă-ți pistolul, pușca, mie,
 „Și te lasă de hojie!
 „Dă-te, Radule, legat:
 Ca să nu te duc stricat!“

Radu 'ncrunț' a lui sprâncene
 Și-a răspuns, umflat în pene:
 — „Căpitane, stai pe loc,
 „Nu-ți băga voinicii'n foc!“

„Că rămân prunci fără tați,
 „Și femei fără ce bărbați!“
 Căpitanul roșu-pară:
 — „He, și-apoi?“!.. lui Radu-i sbioră.

„N'ai să porți tu grija lor!
 „Au cine-i jeli cu dor!...
 „Să jelești viața ta,
 „Care-acum se va curma!...“

Și se ntoarce spre ai săi:
 — „Frică vi-e d'un hoț, flăcăi?!...
 „Foc!...“ — Oștenii se supun,
 Arma, toți la ochi o pun...“

Radu, fața-și imblânzește:
 — „Stați, oștenilor!“ grăește.
 „Stați, să nu fiu împușcat,
 „Că mă dau, mă dau legat“.

Nu sfârși de spus el toate,
 Și din brâu pistolu-și scoate; —
 Trage'n căpitan un foc...
 L-a urnit din șea pe loc.

În oșteni pe urm'a tras;
 Mulți căzut-au, fără glas...
 Dar căzu și el, sleit,
 De trei plumbi în piept lovit.

*) După o baladă din popor.

Actul de acuză edat sub numărul 10395/1910 înșiră pasagele incriminate pe 16 pagini tipărite.

„Scopul bibliotecii — zice actul de acuză — a fost, ca cărțile din ea să se împartă locuitorilor „din Agârbiciu spre cetire“. „Dintre tomurile bibliotecii, cărțile mai sus înșirate în pasaje citate prezintă maghiarimea înaintea cetitorilor români, ca pe oprimatorii și persecutorii Românilor... iar pe unii bărbați, cari au excelat prin ura lor contra Maghiarilor, spre pildă pe Inocențiu Micu Klain, Andreiu Baron de Șaguna, Horia, Axente, Iancu, Balint ca pe persoane demne de imitat“... Considerând deci, „că întemeietorul, organizatorul și administratorul acestei biblioteci“ a fost *Ilie Câmpean, care însuși a recunoscut, că a cunoscut conținutul unelor dintre aceste cărți și totuși le-a împrumutat țaranilor; considerând, că s'a dovedit, că Ioan Botezan a fost urzitorul înființării acestei biblioteci, și că bibliotecarul a împărțit cărțile conform îndrumărilor acestuia procurorul a găsit de potrivit să ridice acuza sa în contra acuzaților.*

Este direct revoltător acest nou act de persecuție în contra cărții românești, a cărui scop evident este să intimideze publicul românesc de a înființa și a cerceta bibliotecii românești.

Acuzații au înaintat prin avocatul dr. St. Laday din Sibiu, recurs contra actului de acuză. Pertractarea e defiptă pe 3 Aprilie st. n. la Tribunalul din Murș-Oșorheiu. Așteptăm cu încordare rezultatul acestei pertractări, la care „bibliotecarii“ Ioan Botezan și Ilie Câmpean vor avea să susție nu apărarea lor, ci a literaturii românești!

Radu, la 'nchisoare dus,
Zace 'ntins, cu fața 'n sus...
Mă-sa 'ndată ce-a aflat,
A venit și ea din sat.

Lângă fiu-i stă'n picioare:
— „Dragul mamei, ce te doare?..“
— „Mamă!.. rânile mă dor...“
„Mi-s'a dus puterea... mor!..“

Ea-i sărută fruntea arsă;
Ochi-i râu de lacrimi varsă...
— „Of!.. sârmanul meu băiat!..“
„Vezi?.. de ce n'ai ascultat?..“

— „Trebuie să-mi vâri, bătrână,
„Minți, de mult, în căpățână!..“
„Când eram copil de-o șchioapă...“
„Nu când un picior mi-e 'n groapă!..“

„Pân' a nu 'mplini ani nouă,
„Furam cloșca de pe ouă...“
„Îți furam — din luncă — miei...“
„Bine ce-ți părea de ei!..“

„Când trecui de zece ani,
„Începui să fur juncani,
„Începui să fur: boi, cai...“
„Tu, o vorbă nu-mi ziceai!..“

„Plânge-acuma, te sfărămă!..“
„Ai de ce, iubită mamă!..“
„Dacă pier așa cum pier:
„Tu o să dai seamă 'n cer!..“

Dr. STEFAN TĂMĂȘDAN

medic univ. specialist în arta dentistică,

ARAD, vis-à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Eltz. Poarta II.

Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Alcoolismul

Ravagiile lui — Pricinile acestui flagel — Credințe neintemeiate — Mijloace de combatere

Alcoolismul este boala ultimelor două veacuri. Totdeauna s'a băut. Nici odată însă nu s'a băut cu atâta furie ca în cele din urmă veacuri.

Azi toată lumea bea. Azi la toate ocaziile se bea. Din cele mai sărbătorești și înălțătoare zile, facem prilejuri de băutură. Se pare că sufletul nu mai poate vibra în noi fără alcool. S'ar crede că alcoolul este benzina de care, ca orice automobil, mașina noastră organică are trebuință ca să poată funcționa.

Când suntem veseli, bem de bucurie; când suntem necăjiți, bem ca să uităm necazul; când nu suntem nici veseli nici necăjiți, bem ca să ne veselim sau ca să ne necăjim. Așa e mecanismul omenesc: simte nevoie de stimulent ca să între în acțiune. Și, crudă ironie a soartei! — în aceste vremuri de expansiune a intelectualității, stomacul a devenit centrul conducător al sistemului nostru nervos.

Când stomacul e îmbibat cu alcool, nervii se aprind, imaginația se exaltează și — atunci omul devine: deștept, spiritual, inimos, patriot, iubitor, generos, bun, dornic. Nici odată firea omului nu pare mai bogată în însușiri bune, mai nobilă de cât atunci când e stropită cu alcool. Și poezii au cântat pe omul care bea.

Inteligențele înalte, frumos cultivate n'au avut darul să aprindă multe imaginații de artști; omul care bea însă a fost de mult nemurit în bronzul neperitor al atâtor versuri admirabile. Intre Minerva și Bacus, poezia a ales totdeauna pe Bacus.

Si cu toate acestea alcoolul este una din cele mai grave primejdii sociale. Alcoolul — constatat științificește pentru prima oară în veacul al XIII-lea de Armand de Villeneuve — este pricina celui mai cumplit flagel, care bântuie societatea contemporană: *alcoolismul.*

Alcoolismul produs din consumarea zilnică a unei cantități constante de alcool, — bine înțeles a unei cantități mai mari de cât puterea de absorbție a individului.

Alcoolismul distruge organismul și face pe om capabil de a contracta orice boală. Alcoolismul slăbește toate facultățile omenești: întunecă inteligența, distruge memoria, gonește pofta de lucru și de mâncare și predispune la crimă.

Din statisticile generale asupra criminologiei, s'a constatat că, în termen mijlociu, aproape 50% din crime au fost făptuite sub influența alcoolului. Acesta e termenul mijlociu. În Franța însă au fost vremuri, când alcoolismul contribuie cu un procent de 60 la comiterea crimelor. În România cam 40 procente din criminali sunt alcoolici.

Alcoolismul produce, pe lângă suferința morală, și bolnavi fizici foarte mulți, întocmai ca oftica. Așa, de pildă, în ultimii zece ani, spitalele din România au adăpostit 40.000 de alcoolici.

Dar alcoolul este primejdios nu numai sub forma gravă a alcoolismului. Alcoolul e dăunător culturii, din cauza vremei pe care o pierdem prin berării și cafețele. E dăunător sănătății.

Multă vreme s'a crezut că alcoolul este un aliment indispensabil organismului nostru. A fost o credință greșită aceasta, un greș înadins răspândit de „lansatorii“ alcoolului.

Alcoolul hrănește, în adevăr, prin căldura pe care o desvoaltă în organism. Dar această căldură o produc și alimentele. Fiindcă, în definitiv, nutrițiunea nu implică un fenomen de ardere. Și valoarea hranei nu se măsoară după numărul caloriilor, pe cari alimentele le desvoaltă?

Prin urmare, arderea, de care organismul nostru are nevoie, se produce și prin consumarea alimentelor numai; în schimb alcoolul nu poate da sângelui nostru substanțele nutritive de care el are nevoie.

S'a mai născocit, că alcoolul este necesar pentru întărirea organismului în timp de boală. De aceea, multă lume, când simte o perturbare oarecare, se încearcă să „combată“ răul cu alcool. Acest soi de „magnetism“ — mulțumită șarlataniei unora și ignoranței altora — a ajuns să fie foarte practicat în cele mai grave cazuri.

Medicina modernă îl condamnă însă cu toată vigoarea. „Magnetismul“ acesta nu poate decât să agraveze boala, deoarece alcoolizarea slăbește organismul, prin toxinele ce le desvoaltă, și face deci cu puțință mărirea răului.

Față de progresele înspăimântătoare, pe cari alcoolismul le-a făcut în ultimul timp, societatea n'a putut sta nepăsătoare. S'a luat o serie de măsuri pentru micșorarea multelor urmări rele ale acestui flagel.

Și sunt de două feluri aceste măsuri: legale, luate de Stat; și altele private, luate din inițiativă particulară.

Prin legi, s'a reglementat consumația și producția alcoolului, în unele țări monopolizându-se, în altele interzicându-se consumația lui în localuri publice.

Unii nu știu, că măsurile legale n'ar fi dat rezultatele așteptate și conchid la inutilitatea lor. Aceștia exagerează. Niciodată la domiciliul nu se va putea consuma atât alcool, cât se consumă în cârciumi și berării. O cârciumă, în care nu se poate consuma, e totdeauna o ispită, învinsă. Nu pot fi prea mulți acei decăzuți, cari să voiască a-și transforma casa în local zilnic de beție. Dacă în Rusia se petrec asemenea lucruri — dupăcum afirmă adversarii legiferării în materie de beție — nu trebuie să uităm, în ce complectă stare de incultură se află nefericitul țaran rus.

Măsurile luate până acum, în diferite state, contra alcoolismului, de inițiativă privată sunt: educația antialcoolică în familii la școală, la regiment, în conferințe publice; înființarea societăților de temperanță.

Cele mai multe societăți de temperanță s'au înființat în Anglia. Acolo ele numără peste cinci milioane de membrii. Și toți acești membrii se abțin de-a bea alcool. În schimb, ei au cafețele splendide de temperanță, unde sunt săli foarte frumoase de lectură, de conversație, etc. Sunt peste 7000 de cafețele de-acestea în Anglia.

Foarte frumoase rezultate a obținut, în această privință, inițiativa particulară și în Norvegia, Suedia, Elveția, Danemarca, etc.

Și în România s'a înființat o „Societate de cumpătare“. Scopul ei însă este mai mult de a îndruma poporul la consumarea berei și a vinului numai. Sunt însă alte societăți mai mici, numite „Logile bunilor templieri“, care propagă între meseriași și lucrători de tot soiul abținerea complectă dela consumația ori cărei băuturi alcoolice. De oarece în fruntea acestor asociații nu se află nici un om cu autoritate, progresul lor este foarte încet. Numărul lor totuși sporește mereu.

Societăți de abținere complectă există și în Ungaria. Și din aceste societăți fac parte și Românii.

În mod îmbucurător trebuie să salutăm cu toții exemplul acelor sate românești unde poporul, convins de primejdia alcoolului, au renunțat la vechiul obicei de a organiza jocul de Duminecă în cârciumi. Printre acestea, sunt și frunțele comune românești ca Pecica, Nădlac, Șiria, Arad, etc., unde jocul se face la școală și case naționale.

Ar fi de dorit ca pilda acestor bravi frunțași ai țărâniei românești să găsească cât mai mulți imitatori.

„Tribuna“ și colonia română din Viena

In numărul 60 al ziarului d-lor dr. Nicolae Oncu și R. Ciorogariu sub titlul sugestiv „Tăciunării“, cuvânt predilect al acestor onorabili bătrâni, cu iscălitura „Un Român“ s'a publicat iar o mincinoasă scrisoare din Viena, în care se susține, că în telegramele publicate în numărul nostru 59 din 13/26 Martie s'a abuzat de numele coloniei și a tinerimei române din Viena.

Primim acum din Viena două telegrame iscălite din partea fruntașilor coloniei și ai tinerimii române din Viena, în cari se protestează în modul cel mai categoric în contra insinuațiilor din scrisoarea, ce afirmativ i-s'ar fi trimis „Tribunei“ din Viena și se adevărește, că moțiunea și telegramele publicate în numărul nostru sus provocat au fost primite și expediate la „Românul“ cu știrea și consentimentul coloniei și tinerimei române întregi din Viena.

Iată telegramele:

Vasile Goldiș

Arad.

Cele cuprinse în pretinsa scrisoare din Viena a „Tribunei“ sunt minciuni. Colonia română din Viena este solidară cu conducătorii partidului național. Confirmăm moțiunea și aderențele publicate în „Românul“, decise unanim în întrunirea publică. Osândim pe subminătorii solidarității naționale.

Alexandru Lupu, dr. Ciurcu, dr. Doctor, dr. Cupărescu, dr. Lazar Popovici.

Alta :

Respingem minciuna din numărul ultim al „Tribunei“. Moțiunile publicate în „Românul“ au fost luate cu entuziasm unanim. Infam este cel ce numește tăciunari pe deputații naționali și fruntașii coloniei de aici, cu cari suntem solidari. Infierăm ziarul, care publică asemenea calomnii.

Pentru tinerimea română din Viena ; Zaharie Maniu, Iuliu Crișianu, Dimitrie Marmeliuc.

Iată deci s'au desvilit și în cazul acesta mijloacele „oneste“, cu ajutorul căroră „Independenta“ din Arad crede să-și poată repara păcatele îngrozitoare, ce le-a săvârșit împotriva solidarității naționale. Mai sunt pe ici-colea „oțăliți“, cari își văd amurgul în apunerea „clicii independente“ și cred, că prin valurile de venin, ce varsă, pot să se mai țină la suprafață. Lumea mare însă se desmeticește, și cu încetul, dar' fără să se mai poată zădărnici — se face lumină.

Justh și Kossuth. Ieri se colporta știrea prin culuoaarele Camerei, că Francisc Kossuth a pregătit un proiect în chestia reformei electorale, și, că proiectul cere legiferarea votului universal și egal, iar în orașe și secret. Conform acestui proiect numărul alegătorilor din Ungaria s'ar urca la 2 milioane 500 mii, cu observarea, că dreptul

de alegător s'ar da numai după o petrecere de trei ani în Ungaria.

Față de știrea aceasta Iuliu Justh a dsclarat, că, dacă Fr. Kossuth voiește votul universal, egal și secret, nimic nu m'ar împedeca ca să-l sprijinesc. Ba : bucuros m'ași retrage și dela conducere și aș ridica sus steagul lui. Dar voiesc să mă conving, dacă Kossuth voiește serios această reformă“.

*

Călătoria lui Khuen la Viena. Din Buda-pesta primim știrea, că Sâmbătă, ministrul-președinte contele Héderváry va călători la Viena, ca să informeze atât pe M. Sa Impăratul, cât și pe guvernul austriac despre atitudinea guvernului ungar în chestia reformei militare și va încerca să asigure prezintarea și dezbateră urgentă a acestei reforme. Probabil însă, că contele Khuen nu se va putea înțelege cu guvernul austriac, iar criza de aci va zădărnici prezintarea reformelor în luna lunie.

In cazul acesta dezbateră proiectului reformei militare s'ar amâna pe toamnă.

*

Atacul unui ziar unguresc în contra lui Tisza. Ziarul „Magyarország“ publică un articol atacând violent pe contele Ștefan Tisza pentru atitudinea lui față de votul universal.

Intre altele, articolul cuprinde următoarele : Contele Tisza știe, că dacă se va introduce noua reformă electorală, votul universal, egal și secret, atât dânsul, cât și politica lui nu vor avea nici un mandat.

Tisza și partizanii lui au câștigat câteva mandate prin corupție, când se va introduce însă votul secret, puterea corupției va dispărea

Contele Ștefan Tisza voiește să ne înspăimânte, că introducându-se votul universal și secret, acesta va fi periculos pentru ungarime, de oarece este în favoarea naționalităților.

Contele Tisza spune, că dacă se va introduce reforma electorală, naționalitățile vor câștiga 40 mandate.

Se poate, însă dacă naționalitățile sunt atât de periculoase, atunci de ce a început tratativele de împăcare cu dr. Ioan Mihu, oferind naționalităților 40 mandate.

Contele Ștefan Tisza este ca soldatul, care se sinucide înaintea războiului de teamă, de a nu fi împușcat.

Nu se poate, ca naționalitățile să câștige 40 mandate prin votul universal și secret, dar în cazul, când vor câștiga atâtea mandate, ei nu pot deveni periculoși de oarece regulamentul Camerei se poate modifica ori când.

*

Politica croată. Din Zagreb se anunță, că deputatul Cdiebovschi, care după vorbirea din Cameră a ministrului-peeședinte a declarat, că o astfel de rezolvire a pragmaticei nu-l satisface, ieri a ieșit din partidul central. Ieșirea și-o motivează cu aceea, că banul nu a luat parte la conferența de partid, ca să informeze pe deputații croați.

Presă croată se ocupă cu chestia pragmaticei și comentează în multe feluri declarațiile recente rostite în Camera ungară. Oficiosul „Narodne Novine“ spune, că conflictul iscat în jurul pragmaticei căilor ferate poate fi privit rezolvit. Iar „Hrvatski Pokret“, organul coaliției cvalifică de trădare învoirea delegaților croați la rezolvirea propusă de ministrul-președinte în chestia pragmaticei.

*

Intransigenta și independenta „Tribuna“ și guvernul lui Khuen. Ziarul P. C. Sale, d-lui Roman Ciorogariu ia azi în apărare guvernul contelei Khuen, față cu „archisovina“ „Pesti Hirlap“, care într'un prim-articol, iscălit de dr. Gustav Csányi, atacă pe actualii miniștri ungari, pentru că — „a făcut dreptate grănițierilor din comitatul Bi-

strița-Năsăud, redându-le averea strămoșească: fondurile grănițierești“.

Bine înțeles, ziarul „P. Hirlap“ nu zice, că guvernul ar fi făcut dreptate. O zice asta „Tribuna“ și adaugă, că li-s'a redat grănițierilor năsăudeni averea strămoșească: liberul drept al dispoziției peste averea lor comună.

Tot omul bineinformaț, iar un ziar național nainte de a aduce unui guvern contrar elogii, trebuie să se informeze bine — o știe, că nu este adevăr, ca averea comună a grănițierilor năsăudeni să li-se fie redat.

Simplu în chestia burselor votate de mult, dar ținute în suspens din volnicia guvernului, s'a decis în fine și așa, cum după literele fundamentali trebuia să se decidă. Toate celealalte măsuri volnice însă, cari le-a luat guvernele înspre a restrânge drepturile comunității de avere d'a chivernisi ea însăși averea sa, sunt în vigoare. Drăgălașul conte Khuen așadar n'a făcut dreptate, n'a redat grănițierilor averea lor strămoșească.

Crestăm însă interesul mare al „Tribunei“ d'a apăra pe drăguțul de guvern și a-l lăuda, că face dreptate Românilor.

Comitetul național hulit, guvernul — lăudat. Sic itur ad astra.

Disolvarea Reichsrathului. După pertractări îndelungate între șefii partidelor politice și între guvernul austriac a ieșit la iveală, că o înțelegere în scopul, ca Reichsrathul să poată urma activitatea sa legislativă este imposibilă. Astfel era inevitabilă disolvarea parlamentului austriac.

Ministrul-președinte baronul de Bienerth va primi azi pe calea cancelariei de cabinet autograful împărătesc, prin care Majestatea Sa dispune disolvarea Camerei austriace. In zilele proxime ministrul-președinte Bienerth nu va merge în audiență la Majestatea Sa și nu este adevărat nici aceea, că ar fi primit invitare la audiență persoane civile și militare de poziție înaltă.

In curând se vor ordona alegeri noi și este probabil, că aceste alegeri vor avea loc în primele zile ale lunii lunie iar în ultimele zile din lunie Camera austriacă va fi convocată la o scurtă sesiune.

Se speră, că noua Cameră va afla modalitățile, ca munca legislativă în Austria să reîntre în ogaș pacinic. Nu este exclus, ca la toamnă să se facă o remaniere ministerială, care să asigure conclucrarea acelor partide, cari vor forma în noua Cameră blocul majorității.

*

Clerul român din Bucovina și pericolul rutean. Peste 200 de preoți români, din întreaga Bucovină, s'au întrunit Marți la palatul Național, spre a se discuta asupra pericolului rutean.

S'a adoptat o rezoluție, prin care se cere îndepărtarea Rutenilor din sânul bisericii greco-ortodoxe și se preconizează o luptă energică pentru păstrarea caracterului românesc al acestei biserici.

Mai departe, adunarea acordă creiarea unei episcopii rutene și se pronunță pentru convocarea unui congres, care să se ocupe exclusiv de regularea raporturilor dintre Români și Ruteni.

— Preoții s'au dus apoi în corpore la mitropolitul Repta, căruia i-au mulțumit pentru atitudinea sa demnă și hotărâtă în chestia diecezei rutene.

*

MAGAZIN IEFTIN
MAUTNER R.

☞ Ieftinătate generală surprinzătoare.

Cumpărând o cantitate mai mare de mărfuri am ocaziune a pune la dispoziția Onor. public, cu prețuri uimitor de scăzute: pânzetur, canafas (pânză lustrăoasă), delin de spălat, delin francez, Batist de mătase, zephir englez, albituri, șervete, fețe de masă, covoare, perdele, acoperitoare de pat, etc., orice obiecte din acest resort. Mulțime de stoffe și costume engleze cu jumătate de preț se capătă la magazinul ieftin al lui

MAUTNER R., Arad, str. Hunyadi Nr. 1. — Prăvălia e deschisă a. m. dela 8—12, p. m. dela 1½—7 ore

Serbările cincuantenarului unității Italiei. Luni la miezul nopții o lovitură de tun a anunțat începerea serbărilor cincuantenarului. Populația orașului este însuflețită. În mai multe părți au avut loc manifestațiuni patriotice. Regina a asistat la o reprezentațiune în teatrul Constansi și a fost obiectul unor călduroase ovațiuni.

Marti s'au început serbările cincuantenarului unlei Italiei. Vremea a fost admirabilă. Roma era tixită de străini. Pe străzi era o mișcare extraordinară. Poporul poartă în piept cocarde tricolore. Clădirile publice și particulare, până în cele mai depărtate mahalale erau împodobite cu flori și steaguri. Trupele în mare ținută erau înșirate pe strade. La orele 10 a. m. s'a ținut o ședință solemnă la Capitoliu, în prezența înalților demnitari și a trimișilor străini. Regele Victor Emanuel, luând cuvântul a slăvit memoria eroilor și a martirilor patriei și a jurat, că va căuta să facă Italia fericită și respectată, contribuind cu opere pacifice la progresul universal. Au vorbit apoi președinții Senatului și al Camerei și primarul Romei.

La orele 2 d. a. s'a făcut inaugurarea expoziției.

*

Din Duma rusească. În Dumă se debate bugetul marinei. Raportorul Sawitsch constată cu durere, că în cei trei ani din urmă nu s'a făcut aproape nimic întru întărirea marinei rusești, pe când toate celelalte puteri vecine au făcut progrese enorme în privința aceasta.

Cauza este a se căuta în lipsa de energie a comandai supreme dela marină, oare nu și-a făcut nici până în prezent un plan detaliat, așa că nu este nici o speranță, că Rusia va avea în viitor o flotă capabilă de luptă. Administrația marinei nu întrebuițează creditele votate în mod rațional.

În astfel de împrejurări Duma nu-și poate da învoirea la votarea de sume noi, cari eventual nu s'ar folosi pentru scopul pentru care se cer.

Raportorul propune, ca să se facă ordine în porturi și să se ia toate măsurile întru apărarea Mării negre. Resortul marinei nu se poate plânge de lipsă de bani, de oare ce Duma i-a votat credite considerabile. E timpul suprem să se rupă odată cu tradiția din trecut și să se înceapă reconstruirea unei flote noi capabilă de luptă.

Viceadmiralul Grigorovits apără comanda marinei accentuând, că s'a făcut deja începutul reorganizării flotei.

În Marea Baltică e deja o nouă excadră de luptă. Se plânge, că cei înrolați la marină posed foarte puține cunoștințe pregătitoare, dar cu tot neajunsul acesta, comanda supremă prin silinți uriașe și demne de laudă constată an de an progrese.

Cheltuelile de reparație și edificare s'au urcat cu 25 procente, de-oarece se fac curat numai din material rusec. La toamnă se vor mai edifica două vase de războiu sistem „Dreadnought“.

Personalul și materialul de marină se află într'o ordine exemplară. Dar marina, natural, nu poate face nici un progres fără permisiunea corpurilor legiuitoare. Atârnă deci dela înțelepciunea acestor corpuri, ca flota să nu fie neglijată în urma lipsei de bani. Mai ales în împrejurările actuale nu-i permis să se facă vre-o întârziere în privința aceasta, căci ar avea urmări incalculabil de dezaastroase, când se știe, că toate celelalte puteri au făcut în ultimii ani progrese enorme. Ca încheiere protestează, ca bugetul pentru marină să fie redus.

Ceilalți oratori recunosc toți, că este neapărat de lipsă ca flota să fie reorganizată, în-deosebi cea de pe Marea-Neagră.

Litoralul rusec din această parte stă fără nici o apărare în fața flotei turcești care în prezent se întărește tot mai mult.

De altă parte însă toți neagă că la marina rusă ar domni acele stări bune, de cari a vorbit vice-

admiralul. La marină nu numai că nu e ordine, dar domnește un adevărat haos. Nu atât lipsa de bani, cât mai mult acest haos a cauzat înfrângerea flotei rusești și tot acest haos e cauza, că flota să intrăm așa încet.

Cu aceasta desbaterea se întrerupe.

Parlamentul ungar

Ședința Camerei.

— Dela corespondentul nostru. —

Budapesta, 30 Martie.

Ședința se începe la orele 10¹/₄ a. m.

Prezidează: *Berzeviczy Albert*.

Se continuă desbaterea bugetului pe paragrafi.

Contele Wickenburg Márk: Prezintă proiectul de rezoluție al comisiei financiare. Proiectul acesta de rezoluție declară, că judecătorii administrative judecă multe chestii, cari nu corespund chemării acestei instituțiuni, drept aceea se îndrumă guvernul, ca să restrângă cercul de activitate al judecătorilor administrative.

Camera a votat poziția din bugetul resortului cu privire cheltuelile personale ale judecătorilor administrative precum și proiectul de rezoluție.

La poziția referitoare la guvernarea Fiumei ia cuvântul

Polónyi Dezső: Spune, că influența croată a prins rădăcini în Fiume, deși Croația n'a avut nici când drept în orașul cesta. Acuma douăzeci de ani în Fiume abia ici-colo se auzea vorbă croată, azi peste tot locul ești întâmpinat în limba croată, iar Italienii abia îndrăznesc să-și deschidă gura. E teamă, că influența ungurească va pieri du totul în Fiume, îndată ce ocuparea de teren a Croaților va lua proporții mai mari. Italienii sunt foarte apăsați, încât dacă voesc slujbă în limba lor, trebuie să-și aducă preot din Italia.

Banul croat a înființat în Fiume o *reuniune de agitație*, care are de scop, să facă reclamă neguțătorilor croați. Pe vasele societății ungaro-croate, ajutată de stat, se vorbește numai limba croată. (Așa-i! în stânga și în centrul dreptei) Miliția încă e croată.

Nu primește poziția aceasta.

Pragmatica căilor ferate.

Contele Apponyi Albert: Răspunde lui Polónyi D., care în vorbirea de ieri a acuzat coaliția, că din cauza pragmatice a împedecat tratativele de împăcare cu Croații.

Dacă Polónyi ar cunoaște situația dificilă a guvernului unguresc în Croația și dacă ar cunoaște agitația anti-ungurescă de aici, ar trebui să știe, că cârtirea croată în contra pragmaticeii căilor ferate a fost numai pretext pentru izbucnirea urei de zeci de ani în contra Ungurilor. (Aprobări).

Guvernul face în Fiume politică croată. *Știm, că Fiume nu poate fi maghiarizat, deci să nizuim, ca să-și mențină caracterul italian.* (Aprobări sgomotoase în stânga).

Asigurarea caracterului italian în Fiume e politică ungurescă, iar croatizarea lui e politică „Gesamtmonarhie“-i.

Politica aceasta nu e identică cu *politica dinastică*, osândită de Polónyi, deoarece politica dinastică numai politică națională ungurescă poate să fie. (Aplauze sgomotoase și aprobări în stânga).

Nu primește poziția aceasta.

Polónyi Dezső își rectifică cuvintele rău înțelese.

Cont. Batthyány Tivadar: Návay, care șede la spatele ministrului președinte, ar putea să explice intențiunea guvernului în chestia pragmaticeii căilor ferate.

Președintele îl provoacă să nu se abată dela obiect fără permisiunea Camerei.

Cont. Batthyány T.: Atacă guvernul pentru politica fumană. Croații socotesc alegerea deputatului Ant. Vio de un triumf al lor. (Contraziceri în dreapta. Min. președinte face semn negativ cu capul).

Acelaș lucru se întâmplă acuma în Fiume, ceeace se întâmplase la timpul său în Dalmația: totul, ce e italian, e timbrat de iredentist, deși în Fiume numai câțiva tineri necopți fac politică de iredentism.

Nu primește poziția.

Ședința se suspendă pe 10 m.

După redeschiderea ședinței ia cuvânt **Cont. Khuen Hóderváry** (min. președinte): Răspunde la atacurile lui Polónyi și a lui Apponyi. Guvernul nu intenționează să inaugureze o politică nouă în Croația, ci dorește numai să continue politica guvernelor anterioare.

Din Făgăraș

Vești bune din Făgăraș — Zorile unei Reuniuni a meseriașilor români — Prelegeri literare cu învățăceii — Prof. I. Beleuță

În sfârșit iată-ne ajunși — după multe lucruri triste, în istorica cetate a lui Negru-Vodă — și la un lucru îmbucurător.

După multe efortări, sau mai bine zis, după un semn lung și după multe glasuri din partea multora, că prea puțin, prea fără încordare și fără zel se lucrează în Făgăraș, trebuie să vedem cu bucurie și să spunem, că în ce privește clasa noastră mijlocie, s'a făcut un pas îmbucurător în direcția aceasta, vrednic de toată lauda.

Începuturile sunt mici până acuma, dar izvorite din o inimă nobilă, din inima unui om dornic de muncă, care a simțit lipsa unei mișcări și organizări în sânul viitorilor meseriași, cari de mult au fost lăsați în mila Domnului.

Nu doar, că a-și vrea să aduc laude catehetului Beleuță, — căci faptele de sine se laudă — dar trebuie să spunem, că primul pas e de a se atribui dânsului, care fără șovăire, condus numai de sentimentul nobil față de meseriași, a început a constrânge pe învățăceii din loc tot mai mult la olaltă, statorind și ținând cu ei „prelegeri literare“, sau ore de lectură, și alte lucruri frumoase, care până acuma au gemut în nedestepțare.

Pe Dumineca trecută, 26 Martie n., a fost statorită de către profesorul de religie I. Beleuță, prima prelegere literară, care s'a și ținut în sala școalei gr.-or. din loc. Nici nu-și închipuia cineva, ca la primele ore să fie adunați toți elevii de meserii gr.-or., cari numără tocmai 100. Au grăbit cu toții ceeace arată și de aici, cât de dornici de învățătură și înaintare sunt, dacă are cine-i conduce.

A fost de-ajuns un glas isvorât dintr'o inimă curată, ca elevii nașterii să s'adune cu toții, ascultând, și îmbogățindu-și mintea cu multe lucruri pe cari le aud în orele acestea, cari sunt comduse din mai multe puncte variate, ca citiri, declamații, vorbiri ș. a.

Nu lipsesc însă nici punctele de distracție, ce le procură elevii, cari știu cânta cu vioara, din fluer și doine frumoase din gură, cari îi însuflețesc și le reînvie un sentiment cald pentru tot ce e românesc.

Graiul limbei noastre așa de dulce și armonioasă, cu toată bogăția ei plină de farmec, ei nu l'au cunoscut. Nimenea nu i-a făcut să vadă, ce comoară scumpă e limba noastră. Așa, că acum, parcă-i vezi, și-ți par mai veseli, însuflețiți, gândind mai liber și mai puțin apăsați de elementul străin.

Adunați aci, toți în sala școalei, d. Beleuță ne-a ținut o vorbire frumoasă, arătându-ne scopul acestor prelegeri, spunându-ne, cum într'alte locuri, că d. e. în Sibiu, Blaj, să lucrează așa de mult pentru meseriași și ținta ce o are de a se

Magazinul de haine pentru dame și copii al madamei

STERN CECILIA

ARAD, strada Forray Nr. 2.

Recomandă în atențiunea binevoitoare a onoratului public cumpărător **asortimentul bogat din cele mai elegante bluse, halat, poale (pulpane) și costume femeiești** gătite în saloanele proprii. □□□□□□□□□□

Prețurile cele mai favorabile!

Comande după măsură execută prompt și cu gust. **Haine de doliu gată în 4 ore.**

înființa și în Făgăraș o reun. a meseriașilor, așa de mult dorită.

Ne-a citit apoi din frumoasele povestiri a fraților Grim, ca „Broasca fermecată“, care a stârnit mult haz și „Stan fără frică“, ascultate cu multă atențiune. Pe urmă ne analizează pe scurt aceste povestiri și ne făgăduiește, că mai întâi vom începe cu lucruri mai ușoare, și-apoi din ce în ce mai sus, până vom ajunge a citi și din marele poet al neamului: Eminescu, apoi Coșbuc și alții mari scriitori ai noștri.

A urmat apoi poezia de Oct. Goga „Oltul“, decl. de elevul tip. Macedon Corfariu.

Astfel s'a încheiat cu prelegerea aceasta, până pe Duminecă, 2 Aprilie, când vom avea a doua prelegere.

Învățăceii s'au împrăștiat fiecare pe la vechile lor împăcași cu conștiința, că s'au îmbogățit cu cea mai scumpă comoară: de a-și iubi limba și neamul.

Din parte-mi doresc harnicului și neobositului catihet I. Beleuță, ca munca, care a început-o să o ducă la desăvârșire.

Correspondent.

DIN ROMÂNIA

Scrisori din București

Concertul Societății corale „Carmen“

București, 20 Martie 1911.

Odată cu ivirea celor dintâi zori ai primăverii, cel mai maestru cântăreț al plaiurilor românești, societatea „Carmen“ și-a cântat la Ateneu cântecele sale.

Prin munca neobosită a conducătorului ei maestru, Kiriak, ca și a tuturor iubitorilor de muzică, specialiști sau diletanți, „Carmen“ se găsește, acum, în al 10-lea an de viață. Prin ea atâtea cântece „de dor și jale“ au fost furate dela clăci dela șezători, dintre lanurile de grâu și dela horă, sfințite prin prețuirea și iubirea artiștilor adevărați și apoi purtate până prin țări străine, ca să se însuflească și stăniile de acel înțeles adânc, de simțirea bogată, care zace în cântecul nostru popular.

Ardealul are mai de mult corurile sale, cu mijloace artistice uneori modeste, e adevărat, dar născute întotdeauna dintr'o statornică trebuință de cultivare a cântecului: în România un astfel de început statornic l'a făcut în această eră nouă de democrație a artei, societatea „Carmen“ — și ea, în măsura cea mai mare, a stârnit viața celorlalte din orașele României.

Astăzi „Cine bate noaptea sus la Filaret“ până și din cărciumile cele mai de rând ale Bucureștilor fuge de melodiile populare, aduse de vremea nouă, fuge și vine „Rujijă“ „Cucuruz cu frunza'n sus“, dacă nu „Steluța“ și „Mai am un singur dor“. Chiar și omul mijlociu, ca educație și cultură, să îndemne mai mult spre cântecul isvorit din iubire adevărată, din durere adevărată, din cuprinsul cel curat al sufletului omenesc — din simțirea poporului nostru sau din simțirea acelor cântăreți ai noștri, cari au prețuit și s'au împărtășit din comorile acestui suflet.

Atât de bogat alcătuit, încât scena Ateneului părea, neîncăpătoare, „Carmen“ a avut Marți seara și un program bogat.

În măsura convenită și cântecul străin și-a avut, pe lângă cel popular românesc, locul lui. Publicul de față, însă, se însuflețea mai mult de cântecul românesc, care era mai aproape de felul său de a simți, fiindcă oricât s'ar cosmopolitiza prin bucureștenizare, Românul nostru nu poate să rămână nesimțitor la înțelesul, la legănarea dulce a cântecului nostru popular.

Ce faci Ioană, ce faci, fa ?

De ce-ți bate inima ?

— Cos la cămășuța ta

Iar tu-i face cum îi vrea

Cum și-o zice inima

De me-i lua, de nu me-i lua

Cămășuța-i tot a ta.

Pe lângă „Ce faci Ioană“, tot de G. Dima, s'a mai cântat „Plugurile“ (versuri de Alexandri) plin de majestate și „Cucuruz cu frunza'n sus...“ „Hal în horă“...

În afară de aceste coruri mixte, s'au remarcat cântecele pentru cor de bărbați: „Vraja“ cu adevărat purtător de vrajă în legănarea lui, „Soldatul Silvestric“ popular breton, de o majoritate politică, tristă — domol.

Mult aplaudată bisată și apoi repetată a fost „Vivandiera“ de Dima cu o eleganță majestică, ritmică vioaie, un marș săltăreț și dulce — iată un marș dulce! Cu calități aseninătoare a fost „Cântecul de vânătoare“ din opera „Visul unei nopți de vară“ de A. Thomas.

O frumoasă reușită a avut „Ecoul“ cântat pe opt voci acum pentru prima dată și repetat la cererea publicului. Ecoul corului din scenă, dat de vre-o 12 coriști și coriste într'o lojă din fund, n'a lăsat nimic de dorit: a fost un ecou adevărat..

Mult gustată a fost melodia populară armonizată pentru cor mixt de Vidu, o melodie pe cât de săltăreață și vioaie pe atât de dulce și dragălașă:

Grânele vara se coc
Zis-a badea să nu joc
Pân' la storsul vinului
Când oi fi mireasa lui.

Sfârșitul l-a făcut „Doina lui Rațiu“.

Sfârșitul acestor impresii însă nu se poate încheia, decât arătând partea frumoasă ce a avut d-na Elena Locusteanu în acest concert. D-sa a executat cu vocea sa puternică și mlădioasă prin excelență pe lângă două bucăți de Kiriak și Schumann „Spre țara de ocean“ și „Sărmanul Petru“ vioaia și sburdalnică „Știi tu bade“ de T. Brediceanu și Doina de Scărlătescu. În aceasta și-a relevat îndeosebi mlădierea, puterea și dulceața vocii sale.

Sperăm că nu acesta e concertul de Paști al societății „Carmen“... C. Rosmarin.

*

Venizelos la București. Ziarul „Tahidromos“ din Constantinopol publică următoarea știre:

„În unele cercuri grecești se afirmă că Venizelos, ministrul-președinte al Greciei, ar fi comunicat colegilor săi, că imediat după reluarea relațiilor diplomatice dintre Grecia și România, și îndată ce va trece la departamentul afacerilor străine, d-sa s'ar fi hotărât a vizita capitalele României, Bulgariei și Serbiei, spre a se putea pune în contact cu oamenii de Stat și spre a studia politica balcanică a acestor țări. Aceasta cu scopul de a lega relațiuni mai intime cu aceste țări. Nu se știe dacă Venizelos se va înapoia la Atena prin Constantinopol sau Budapesta“.

Povețe economice

Viața la câmp. — În luna aceasta se seamănă: mazăricea, trifoiul, fasolea, luțerna (aceasta în cultură ascunsă de orz sau de ovăs) orzul, ovăsul și grâul de primăvară.

Se seamănă în grădină legumele necesare pentru casă și se pun cele vechi pentru sămânță.

Pomicultura. — Se termină cu plantațiunile și cu tăierea pomilor roditori. Să se semene sămături de meri, peri, persici, caiși, cireși, etc. Să se transplanteze în pepinieră tot ce a eșit din sămânță în anul trecut. Se fac marcote și se pun în pământ butașii. Se isprăvește cu tăiatul pomilor cu trunchiul înalt, li-se pun tutori și se sapă la rădăcină. Se cercetează plantațiunile făcute în toamnă, se îndreptează pomii, se face copcă la rădăcină, se pune băligar păios deasupra.

Se altoesc prunii și cireșii.

Viticultura. — În luna aceasta, dacă nu mai sunt de temut geruri, se începe cu altoiul vițelor americane cari, atunci când sunt puține la număr, se pot oltoi cu cuțitul de către un om priceput, iar când sunt multe se altoesc cu mașina. Pe la mijlocul lunii se pot scoate vițele rămase în școală netransplantate și se transplantează de zor. Se taie partea din vie rămasă netăiată de cu toamnă și se îndreptează unele tăieturi.

Pe la sfârșitul lunii se dezgroapă viea.

Crăpăturile pielei la cai. Crăpăturile pielei din indoitura chișitei, a ghenunchiului și a cotului dinainte se văd foarte des la cai; se văd cu câte 4 picioare pline de sânge.

Crăpăturile se formează din necurătenii, din scărpinături, din ariceală etc. Ele se vindecă anevoe, pentru că picioarele se mișcă continuu.

Crăpăturile învechite au înfățișarea unei coji de arbore crăpată și noduroasă și sângerează la drum.

Ca medicamente s'a recomandat mult glicerina iodată și cu laudanum în părți egale, ungând zilnic până la vindecare deplină; sau înaintea plecării calului la serviciu, se ung rănile cu seu de oaie încălzit, simplu sau amestecat în părți egale cu gudron (cafran) vegetal.

Aceste remedii însă nu sunt eficace. Pentru a vindeca caii de crăpăturile pielei la picioare e destul se presări floare de pucioasă peste rani. Rezultatul e minunat.

Îngrijirea vacii. Societatea de agricultură din Visconsin (America) a declarat că trei cauze ar înrăuri asupra calității laptelui:

1. Laptele nu e bun, când vaca se adapă cu apă din mocirle și locuri noroioase;

2. Când vacile se aduc în fugă pe timpul cald din câmp acasă — în staul;

3. Laptele nu e bun, când e dela vaci tratate rău de un văcar brutal.

Prin urmare, să îngrijim a adăpa vacile noastre cu apă limpede; când vacile se aduc din câmp la staul, să nu le grăbim, adevă să nu le luăm pe fugă; în fine să vorbim vacilor, să le mângâiem și să nu le lovim.

Să urmărim aceste sfaturi și vom avea rezultate bune.

Carnetul menajerei

Piftie cu vin roșu.

Un mijloc de a prepara o piftie excelentă este următorul: lei mușchi sau mușchiuleți de vacă și în ajun de a-i prepara îi împănezi cu stăniină bine asezonată cu miroșuri și, după cantitate, îi lași să se marineze în vin roșu bun, în care pui cimbru, dafin, usturoi, piper și cuișoare. După ce s'a marinat bine mușchiul, îl storci și îl rumenești în cuptor timp de douăzeci de minute.

Îl pui apoi într'o oală, împreună cu un picior de vacă curățat și fără oase, 200 gr. șorici proaspăt, 2 morcovi, 2 cepi, o legătură de zarzavat și 2 căței de usturoi. Torni deasupra marinată, prelungită cu 2—3 litri de zeamă de carne. Lași totul să fiarbă încet timp de patru ore. lei spuma, lași să scadă pe jumătate și strecuri. Lichidul lăsat să gelatineze constituie o piftie excelentă.

Găluști de brânză.

lei 1/2 oca de brânză de vacă și o litră de făină, pui puțină sare, 25 gramuri de unt, 2 gălbinișuri de ouă, le frământă bine toate cu o linguriță, formezi găluștile și le pui să fiarbă în apă fierbinte sărată. Prăjești în unt, într'o cratiță, pezmă de franzelă, și după ce scoți găluștile ferte din apă, le pui în taler, și torni pesmetul prăjit peste ele.

Cum se curăță mânușile.

Mânușile de chevreau sau de piele de miel se curăță frecându-le cu o bucată de flanelă îmbibată în lapte, în care a fost dizolvat puțin carbonat de sodă.

Tot așa de bine se curăță mânușile aceștea și dacă se freacă cu o flanelă udă, împreună cu praf de săpun.

Mânușile așa numite *glacé* se curăță admirabil de bine cu un burete mic înmuiat în zământana laptelui după ce a fiert și apoi, după ce a fost frecat de o bucată de săpun alb. Cu buretele acesta, îmbibat cu zământana și cu săpun se freacă mânușa.

GLUME.

Recomandare. O doamnă, care voia să viziteze o baie, ceru dela medicul ei o scrisoare de recomandare către medicul băilor. Curiozitatea femeiască o făcu, să rupă sigilul și să cetească scrisoarea, care conținea următoarele: „Iubite amice! Îți trimet o găscă. Eu l-am smuls până acuma multe pene; dar îi mai rămân câteva, pe care ți le las d-tale. „Frumoasă recomandare!“

La poliție. Pungașule, n'o să te mai sature de hoții? ai furat și punga domnului X. — „Da, dar i-am dat-o iar înapoi“. — „Înțeleg, fiindcă te-a prins“. — „Ba nu: pentru că era goală“.

Litere — Arte — Științe

Cântecul Românilui

Un român curat și verde,
Zice, că avea aproape în un sat vecin săsesc
Un cumătru.

Și cumătrul, se 'njelege era Sas, se numia Hantzi
Și venia ades cumătrul, la Român, cum pove-
[tesc
Oamenii drăcoși de gură și cu el venia și Crantzi
Jupâneasa lui cinstită, harnică peste măsură:
Că numai straturi de ceapă, avea optzeci după
[șură.

Amândoi veniau adese,
La casa Românilui,
La masa cumătrului.
Și Georgică-i ospăta
Tot cu clisă și rachiu
Și cu apă dela râu...

— Să vii și la noi odată
Zău, veșine și cumetre, pe la satul nost săsesc.
Să vezi, zău și al meu casă să vezi cine e și
[Hantzi...

Să muncăm apoi cumetre din muncări, ce face
[Crantzi
(Che ne face, zău, o zamă ca la noi pe la Să-
[sime).

Tu vei zice apoi cumetre, că la voi la Romunime
Nu troiesc oamenii voștri, cum troiesc oamenii
[nost
Că au minte să munuce și nu fac ei muncări
[prost?

— Păi să ierți Jupâne Hantzi și cumetre de-o
[menie,
Dar' acum e timpul verii, ca să stau de-eco-
[nomie;

Am gătat acum cu sapa, ne-apucăm de treerat,
De-nblătit, la cucuruză de cules, la sămănat;
Voi veni Jupâne Hantzi și cumetre — acurat,
Știi pe când ți-i ferbe mustul, colo după se-
[mănat,

Dar să știi — că eu d'acolo, dac'oi fi la d-ta
Nu mă duc pân' nu mi-i spune „Cântecul” și
[„Hora mea”!

Pân-atuncia, dă-i și 'nchină,
Văd, că cupu-i mai tot plină:
S'o golim cumetre dară
Să dormim ușor pe sară!

II.

— Bună ziua, Jupân Hantzi și cumetre și vecine
Am venit și eu acuma, nu ești supărat pe mine?
— Bună ziua, bună ziua, noa da' ce e pe la voi?
Noa, da bine-ai vint oțără, noa, bini-ai venit
[la noi?

Am venit dar, nu o țără; — știi cumetre, ce
[ți-am spus:
Când mi-oi auzi cântarea, num'atuncia mă
[vezi dus

De la d-ta cumetre și vecine!

— Fii pe pace

Om afla noi și „cântarea”, ce la tine doară place.
Da — hai în casă...
Pune Crantzi meu pe masă
O ulcică de must dulce, pită d'anost și slănină...
N'am știut, că vii acuma, n'am focut șeva de
[șină.

Dar Românul c'am flămând
Le lua toate pe rând
Cu ulcica închină
Și-apoi cum știa tăia,
Cosorul Românilui
In slănină Sasului!
Trece-o zi și trec și două, și trec șase peste nouă
Iar Georgică la Cumătru petrece o viață nouă.
Sta la masă, pipă-n gură și de glumă nu știa:
„Să-mi aud „Cântecul” dară, și mă-ntorn la
[casa mea!

Pân-atuncia Jupân Hantzi, și cumetre și vecine,
Pân' atuncia de aicia nu mă poate duce nime!”

Cumătru, necăjit de moarte, pân' aicia, i-a adus
Musicanți, să-i spună jocul, ca să-l vadă apoi
[dus.

Numai douăzeci și șase lăutari și cimbalăși
Cimpoieri, trișcași cu trișca și cobzari, clarinetași
Din vreo cincisprezece sate, unde el a auzit...
Barem unul, să-i găcească cântecul afurisit;
Dar la dracu, în dar toate, nici unul nu nimeria:
Lui Georgică batăr unul, dar nici unul nu-i
[plăcea.

Biet cumătru-n desperare nu știa de mai trăiește.
Iși face tot capul moară, iar în urmă ce gândește?
Să se ducă cât s'a duce în lungul pământului
Doar afla-va vre-o muzică pe placul Românilui.

În o bună dimineață când de cale se găta
Iacă trece-un „Plug” pe drumul unde era casa sa.
Biet Românul, când îl vede, sare sus se veselește,
Răde-i sufletul săracul și la față 'ntinereste!...

— Râmas bun, acum, cumetre — nu auzi cântecul
[meu,

Cât de mândru îl mai cântă roatele mereu, mereu?
Rămâi dar de azi eu bine, că mi-am auzit cân-
[tarea!

Zice și-și pornește calea, lasă casa și mâncarea.
Iar cumătrul Hantzi 'n ciudă, mănios peste mă-
[sură,

Fuge afară, ia o bătă, scoate plugul său din șură
Și s'apucă și-l zmuncește, ca eșit Sasul din minți:
— Hei de ce n'ai vint în casă, la Român apoi
[se chinți!

— Ai lăsat să sărăsească casu me, plug blo-
[stemat,
Pe Român, ce-i mai cuminte ca șulerul nost din
[sat.

S. P. S.

Porumbița cu cele trei pene de aur

(Poveste slavă)

de Nicolae Petra-Petrescu

— Urmare —

„Cum să n'am plăcere și curaj, cal cre-
dincios”, răspuse tânărul, „eu sunt chiar dator,
să îndrept greșala făcută și să scap nevasta din
prinsoarea, în care am băgat-o eu însumi. Să
mergem la castelul bălaurului!”

Cu acestea s'a suit pe cal și sbură cu el
peste țări și mări, ca o vijelie.

Tânărul avu noroc să pună iară mâna pe
porumbița, fiindcă bălaurul nici acum nu s'a
nimerit acasă. Dar abia o avea lângă sine și
abia plecă cu calul îndărăt, când iată sosește
bălaurul. Simțește iute ce s'a întâmplat, și după
ei, și-i smulse porumbița, tocmai când era să
intre pe poarta palatului, și pe tânăr îl sfârtică
în două. Pe urmă se întoarse, ca un învingător,
în castelul lui.

Tânărul, sârmanul, rămase mort pe loc!
Dar calul credincios luă apă, cufundă cele două
jumătăți în ea, le lipi deolaltă, și crescură îm-
preună. După aceea turnă tânărului apă în gură
și acesta se făcu viu.

„Acuma”, zise calul credincios, „acum nu-ți
mai pot da nici un sfat. De treiori am încercat,
de treiori n'am isbutit. Dar eu mai am un
frate dincolo de marea roșie, și el este ferme-
cat, ca și mine, și el are figură de cal. El are
mai multă putere, decât mine și bălaurul îm-
preună. Dacă s'ar însoți acela cu mine, atunci
am ucide bălaurul. Dar va fi greu, foarte greu,
să ne înțelegem cu el, pentrucă el slujește la
vestita sgrîbțuroaică Jeji-baba.*)

„Să încercăm”, zise tânărul înviorat de nou,
inima lui țâșnea de curaj întinerit. „O, dacă e
și numai o rază slabă de nădejde, nu mă pără-
sîși, iubite tovarăș de luptă și du-mă la țântă,
ca să înving, ori să mă prăpădesc.”

„Bucuros îți fac și slujba asta, grai calul,
iubirea de frate să nu fie mai mică, ca iubirea
de soț.

Dar înseamnă-ți, ce trebuie să faci acum!
Bagă-te slugă la Jeji-baba pe trei zile, și
de sămbrie să ceri calul cel slab, pe frate-meu.
La Jeji-baba va trebui să duci la pășune doi-

*) Cum ai zice: Ciurma iadului sau Mama Pădurei.
De altcum, după mitologia slavă, Jeji-baba însemnează:
Zeița iernel.

sprezece cai. Dar bagă de seamă, ce-ți dă de
mâncare. Ce-ți dă acasă, poți mânca, pentrucă
nu-ți strică, dar, ce-ți dă pentru câmp, să nu
mănânci! Dacă mănânci, vei adormi, caii vor
fugi, Jeji-baba te va pedepsi, așa că atunci ești
perdut.”

Și au plecat la drum până au ajuns la
Marea-neagră. Când s'au apropiat de Mare, tân-
nărul vede o muscă, mare afară din cale, sbă-
tându-se într-o pânză de păianjen, din care nu
putea să iasă de loc. Tânărul se coborî de pe
cal, se duse la muscă și zise: „Săracă muscă,
tu nu poți scăpa din pânza păianjenului, stai,
să-ți ajut eu!”

Pânza de păianjen sămăna cu un roc în
mare de vânat, el îl tăie în două, musca ieși
afară și zise cătră el: „Îți mulțumesc pentru a-
jutorul tău, bunule fecior de negustor. Smulgeți
un picior de sub burta mea, și când ți-o merge
rău, adă-ți aminte de mine, vreau să-ți răsplă-
tesc binele ce mi-ai făcut!” — Tânărul rădea în
sine și-și gândea: „ce-mi poate folosi o muscă!”
Dar rupse dela ea un picioruș și-l puse bine.

Și au plecat mai departe, și tânărul văzu
un lup, care-și încleștase coada sub o grindă, și
nu o putea scoate de acolo, pentrucă lupul are
spate țapene și nu se poate suci și învârti. Tân-
nărul iară sări de pe cal, prăvăli bârna într-o
parte, și scăpă pe lup, care grai cătră el: „Îți
mulțumesc, bunule fecior de negustor, că mi-ai
dat mână de ajutor, iați o ghiară dela unul din
picioarele mele, și dacă te ajunge vr'un năcaz,
gândește-te la mine, vreau să-ți ajut și eu pen-
tru asta.” — Tânărul a luat o ghiară și-o puse
în buzunar.

Ajungând după o oră la țarmurile mării,
tânărul văzu un rac uriaș, zăcând pe spate în
năsip, fără să se poată întoarce, ca să se miște.
Tânărul se coborî de pe cal, se duse la rac, și-i
ajută să se întoarcă ca să poată umbla. Și zise
racul: „mulțumesc, fecior de negustor, bun de
inimă! Unde te duci?” — Tânărul răspuse:
„La Jeji-baba dincolo de Marea-roșie.” — „Bine,
fătul meu, zise racul, atunci să-ți fac un pod
peste Mare, ca să nu fie silit calul tău să în-
noate până dincolo, și să se primejduiască. Mai
întâi, însă, rupeți unul din picioarele mele de
sub foale, și când îți va merge rău, adă-ți a-
minte de mine, îți voi face și eu un bine, cum
mi-ai făcut și tu.” — El își luă un picior de
rac și-l puse în traistă. Racul s'a scoborît în
mare, s'a așezat povârniș deasupra, și numai
decât s'au scormonit raci din marea întreagă,
s'au așezat unul lângă altul, și-au făcut pentru
tânăr un pod, peste care a putut trece ușor. Ca-
lul credincios și-l'a trimis acasă.

N'a trecut mult și a ajuns la sgrîbțuroaica
Jeji-baba. Stătea tocmai dinaintea palatului ei, și
l'a întâmpinat cu: bine ai venit. După ce tânărul
s'a tocmit s'o slujască trei zile, ea îi dete doi-
sprezece cai să-i ducă la pășune și-i zise: „păște
bine caii, ca să nu perzi vreunul din ei! dacă
perzi unul îți pun capul într'un par!” — Cu a-
cestea l'a trimis cu caii la pășune, și i-a dat o
bucată de pâine, ca să aibă ce îmbruce și să nu
flămânzească. Tânărul își aduse aminte de sfatul
calului, și aruncă pâinea dela sine, pentru ca nă-
cazurile și supărările cele multe, pe cari a trebuit
să le sufere, cu deosebire, de când n'a urmat
sfaturile, ce i-le dase soția lui, l'au învățat să fie
cu băgare de seamă la sfaturile binevoitoare. Dar
ce folos? L'a apucat o foame de cele mai straj-
nice... a trebuit să caute pâinea și să o mănânce.
Și atunci a adormit, și pe când dormea, caii s'au
risipit care 'ncotrau. Când s'a trezit iai de unde
nu's. Atunci a început să se tânguiască: „o ce
folos, că mi-am propus să fiu tare! Jeji-baba
bine mi-a profetit, că-mi voi pierde capul!”

În supărarea lui își aduse aminte de muscă
și scoase piciorul ei din traistă. Numai decât a
venit musca sburând și l-a întrebat: „De ce te
tânguești? — El îi spuse întâmplarea. „N'ai nici
o grijă, te ajut eu!” — Și musca adună pe toate
muștele, și sburară apoi și căutară caii în toate
părțile.

În sfârșit, i-au găsit, și atâta au sbârnat în
jurul lor și atâta i-au înțepat, până au fugit iară
la păstorul lor. Acesta i-a mânat vesel cătri

casă. Când l'a văzut Jejbaba că vine, și-a văzut toți caii la olaltă, a zis cătră el: „Ei! bine ai păzit caii, că nu lipsește nici unul din ei!“ Atunci a luat un biciu și a început a îmblăți caii, ca o nebună, cu deosebire a bătut pe calul cel slab, de îi atârna carnea de pe trup. Tinărului îi era milă de cal, pentru că pe el l-a bătut mai tare, și el era cel mai slab. Jejbaba luă apoi o alifie, și unse caii cu ea, așa, că până a doua zi toate ranele se vindecară.

În ziua a doua iară-i dete Jejbaba cei doisprezece cai să-i ducă la pășune, și iară-i dete o bucată de pâne și-i porunci s'o mănânce. El, cum a ajuns pe livadă, făcu pânea tot fărâme și-o bătu cu piciorul la pământ. Dar asta nu i-a ajutat nimic; a trebuit să caute pânea și s'o mănânce cu pământ cu tot — așa foame puternică i-a trimis Jejbaba.

El adormi în câteva clipe, caii se împraștiară, și când se trezi, n'a mai văzut nici un cal. Atunci a început iară să se tânguiască, și-a adus aminte de lup și a scos ghiara lui afară. Îndată a venit lupul în fuga mare și l-a întrebat: „De ce vaietei așa? Nu fi îngrijat, că-ți ajut eu!“ Și a început să urle și să cheme pe ceilalți lupi, cari au și venit în fugă din toate părțile, și alergară și căutară caii.

Dupăce i-au găsit, s'au pus de fiecare parte a calului câte doi lupi, și i-au dus de urechi până la păstor.

Bucuria acestuia, care-i duse apoi până acasă. Cum l-a văzut Jejbaba că vine, i-a zis iară: „Ei! bine ai grijit caii, că pe toți i-ai adus acasă! Caii însă i-a îmblătit iară cu biciul înfricoșat, și încă mai tare, că în ziua premergătoare, după aceea le unse iară ranele cu alifie, ca să se vindece până'n ziua următoare.

(Va urma)

ECONOMIE — INDUSTRIE — COMERT

Subvențiunea de stat pentru procurarea de automobile

Ministrul comun de războiu se ocupă cu ideea de-a subvenționa procurarea de automobile de povară, care să steie totdeauna gata de-a fi puse în serviciul armatei. Iată condițiunile satorite de ministru:

1. 4000 coroane ajutor pentru procurarea automobilului;

2. 1000 coroane pe an, în decurs de 5 ani de zile, pentru susținerea în stare bună a automobilului, și

3. eventual încă 1000 cor. în anul al șaselea, dacă automobilul e încă în stare excepțional de bună.

După aceasta automobilul trece în proprietatea exclusivă a proprietarului.

În armata germană lucrul acesta e deja introdus și a avut un efect favorabil atât asupra fabricațiunei de automobile, cât și asupra serviciului de transport în armată. Un singur exemplu ne va convinge despre marile avantagii ce le poate trage armata din introducerea automobilelor de povară în locul carelor trase de boi și de cai. În vreme ce un astfel de car face o cursă de 40 klm., un automobil de transport face cel puțin 140 klm., și nu recere atâtea spese și nu causează atâtea neplăceri publicului și autorităților administrative.

Aratul cu plugul de abur e condiționat de certificatul industrial

În senzul circularei ministrului de comert ung. reg. Nr. 311/911—VII/A, toți acei proprietari, cari au pluguri de abur și doresc a ara cu ele pentru plată la alți proprietari, sunt datori a-și câștiga certificat industrial. Iată, de altfel, textul acelei ordonațiuni:

„Toți aceia, cari nu au de loc sau numai puțină economie proprie și se ocupă în mod profesional cu aratul cu plugul de abur, arând pentru plată în bani sau alte bonificări pământurile altora — cu toate, că această ocupațiune stă în strânsă legătură cu economia de câmp — sunt a se privi, ca industriași și prin urmare, atât față cu proprietarii, cât și cu cei, cari stau în serviciul lor, mecanici, mașiniști sau focari, e a se

aplica articolul de lege XVII. din 1884. — Pentru a evita orice neînțelegere se observă, că în senzul art. de lege XVII din 1884, §. 183, lit. a) acei proprietari de pluguri de abur, cari în cea mai mare parte folosesc aceste pluguri pentru economie proprie precum și acele reuniuni economice, cari le folosesc pentru trebuințele membrilor, și numai în cazuri sporadice, când ei nu au de lucru le dau și în folosința altora, pentru aceste cazuri nu sunt obligați a-și câștiga certificate industriale.

Banca „Agricola“ din Sebeșul-săsesc

care funcționează abia de doi ani, a distribuit din venitul său curat frumoasa sumă de 9000 coroane, care se repartizează în următorul mod:

1. Biserica gr. or. din Sebeș Cor. 200
2. La zidirea casei protopresbiterale în Sebeș Cor. 200.
3. La zidirea școalei gr. or. din Petrifalău Cor. 150.
4. La zidirea școalei gr. or. din Pianul de jos Cor. 100.
5. La zidirea școalei gr. or. din Laz C. 100.
6. Casinei române din Sebeș Cor 50.
7. Despărțământului Sebeș al Asociațiunii Cor. 50.
8. Reuniunei pompierilor din Sebeș C. 25.
9. Mesei studenților dela gimnaziul român din Brașov Cor. 25. Total Cor. 900.

Merită să remarcăm aci împrejurarea, că această bancă a asigurat chiar prin statutele sale bisericii rom. ort. din localitate o parte considerabilă din profitul său curat, cece caracterizează pe deplin intențiunile nobile ale fondatorilor ei. Capitalul ei social e de 150,000 cor. iar venitul curat pe 1910 de 16 000 coroane.

Producțiunea mondială a petrolului brut

Producțiunea mondială a petrolului brut sau țifeiu, care în anul 1909 a fost de 28 milioane tone, în anul curent se crede, că va trece de 40 de milioane tone.

Proporțiunea petrolului lampant este între 30 și 40 la sută, după compoziția și preparația sa. Cum consumația petrolului de luminat, care pentru lumea întreagă poate fi evaluat la 8 milioane de tone pe an, în anii din urmă a făcut un slab progres, din pricina extensiunei întrebuițării gazului aerian și a electricității.

Se prevede dar, că de aci înainte se va da o luptă mai aprigă între producătorii pentru fabricațiunea și vânzarea petrolului de luminat și celorlalte derivate ale petrolului brut, și că lupta va fi mai domoală în ceea ce privește petrolurile destinate a fi întrebuițate ca combustibil.

E de notat, că programul naval al Angliei, care se discută acum la Londra, prevede întrebuițarea petrolului, sau mai bine zis a benzinei și gazolinei, pentru motoarele vapoarelor auxiliare din flota de războiu. De asemeni, se prevede o mare întrebuițare a petrolului greu, ca combustibil pentru motoarele cu combustibil intern Diesel, ale marelor vapoare de războiu.

Situația tesaurului public a Regatului Român

Ministrul de finanțe a publicat situația financiară la 31 Decembrie 1910, care arată următoarele sume:

La venituri suma de lei 338,096.639.49

La cheltueli suma de lei 278,682.501.86

Deci un excedent de lei 59,414.137.63

Examinată situațiunea bănească a exercițiului după natura venitelor se prezintă astfel:

a) Impozite directe . lei 29,113.383.89

b) „ indirecte „ 58,099.498.64

c) Timbru și înregistr. „ 23,103.303.15

d) Monopol. Statului „ 59,146.283.58

Total . . lei 169,462.469.26

Toate aceste ramuri de venituri s'au soldat cu plusuri însemnate, atât față de evaluările bugetare, cât și din încasările anului precedent.

În cursul lunei Decembrie, încasările realizate din veniturile fondului comunal au fost de 22,036.253 lei 99 bani. Articolele, care au dat un spor mai însemnat, au fost spirtul, vinul, țuica, petrolul, zahărul și orezul.

Dupăcum se vede, situația cassei Statului Român este cât se poate de înfloritoare.

INFORMAȚIUNI

Arad, 30 Martie 1911.

De-ale noastre.

Încă un proces de agitație. La 30 c. n., s'a ținut pertractarea la curtea de apel din Timișoara în cauza de agitație contra candidatului de preoție Vasile Groza din Mariaradna, fiind acuzat de faptul, că pe vremea campaniei electorale ar fi agitat alegătorii din comuna Alioș, îndemnându-i să cânte: „Deșteaptă-te române...“. Nefiind dovedită împrejurarea aceasta, deja tribunalul regesc — ca primul for — la 29 Decembrie 1910 l-a achitat, iar Curtea de apel a confirmat achitarea. Procurorul a anunțat din nou cerere de nulitate.

Tinerimea română din comuna Bodrogul-vechiiu, voind a aranja o petrecere cu teatru de sfintele sărbători ale Paștilor, învață — sub conducerea harnicului și istețului nostru econom *Aron Costin* — și jocurile noastre atât de frumoase și plăcute: „Bătuta“ și „Călușerul“.

Să le ajute Dumnezeu ca, cu acea ocaziune, să poată inaugura noua „sală de joc“, care e pe cale a se zidi.

Convocare. Comitetul despărțământului Diocesanmărtin al Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român va ține în ziua de 2 Aprilie 1911 două *prelegeri populare* și anume una la orele 11 a. m. în comuna *Cuștelnic* și alta la orele 3 p. m. în comuna *Bobohalma* și jur, cari doresc înaintarea culturală a poporului român.

Pentru întemeierea unei parohii gr. cat. în Budapesta e scris un articol și o corespondență a „Unirei“ Nr. 16. Fără îndoială, interese de cele mai mari, naționale și religioase, reclamă rezolvarea cât mai grabnică a acestei chestiuni arzătoare. E vorba de a crea un centru, cel mai potrivit, pentru a se grupa în juru-i cei mulți Români greco-catolici așezați statornic în Capitala țării, cari altfel se pierd reslățiți în noianul străinismului.

În rândul al doilea, acea mare mulțime de tineri, ce studiază la universitate și la alte școli înalte de acolo, în lipsa unui Internat cum au Ungurii Szt. Imre collegium, ar trebui să aibă totuș cel puțin un om, care, cu părintească dragoste priveghiând asupra ei, să o rețină de pe povârnișul necredinței, ce întâmpină zi de zi și pretutindenea, în școală, ca și în locașurile de distracție ale unei Capitale, pe tânărul student, care intră în viața de universitar, înzestrat poate cu bune dispoziții religioase primite în liceul confesional de acasă, dar căruia, la vârsta de 18—20 ani, îi lipsește încă o concepție solidă a vieții și a lumii, îi lipsește încă tăria de a rezista tuturor ispitelor de ord intelectual și moral, de cari dispune Capitala. Unui preot cuminte i-ar succeda poate să îndrume pașii studenței noastre, dela „Galilei Kör“-ul studenților francmazoni, spre atâtea societăți cu caracter social ori religios creștin, câte își au reședință în Budapesta și cari, dacă e vorba, nu sunt mai străine de aspirațiile noastre naționale, decât „Galilei Kör“-ul.

Ori, să îndrepte atenția tinerimei asupra atâtor predicatori și conferențieri creștini, printre cari se găsesc și nume ce de mult au trecut granițele țării, cum cetesc de ex. despre vestitul episcop Prohászka, că va ține el însuș în săptămâna a 6-a a postului mare exerciții spirituale anume pentru universitari, în biserica Universității!

Poate, că în acest chip ar crește și fondul de idealism al acelora, cari au să formeze, ca mâne, elementul intelectual laic al poporului nostru, și în locul preocupărilor de ordin exclusiv material ori în locul dorului de a parveni în situații nemeritate de conducători ai „națiunei“ — s'ar înstăpâni o mai mare conștiințiositate întru împlinirea dorințelor de *adevărat Român și bun creștin*, și o mai puțină sete de reclamă a numelui propriu. („Cultura Creștină“)

Șezătoarea literară a patra se va ține în Caransebeș Duminecă în 20 Martie (2 Aprilie) la ora 3 p. m. în sala Reuniunii de cântări cu următorul program: A. Sequen „Cântec haiducească”, cor bărbătesc de tinerimea dela inst. teologic-pedagogic sub conducerea dlui A. Sequens. „Despre mișcarea noastră literară mai nouă”, conferință de d. Vasile Lochița profesor. V. Alesandri „Bran-coveanul Constantin”, poezie decl. de d. Ioan Alexandrescu. Cetri din poesii originale și din liricii noștri tineri de frunte, de dna Maria Popovici. I. Mureșian „Cimpoiul” executată la pian de d-na Maria dr. Lobonțiu. I. Mureșian „Mic potporiu românesc”, duet executat la pian de dna Maria dr. Lobonțiu și la vioară de d-șoara Silvia Iorga. „Zăpocita”, monolog localizat și predat de d-șoara Talida Seracin. I. Vidu „Vraja”, cor bărbătesc executat de corul seminarial. *Intrarea e liberă.*

Necroloage. Aflăm cu mult regret pierderea lui Vasile Mărginean, casier al institutului de credit și economii „Oraviciana”, trecut la cele eterne Mercuri la 29 Martie n. a. c. la 4 ore dimineața, în etate de 47 ani. Rămășițele pământești ale scumpului defunct s'au așezat spre vecinică odihnă în cripta familiară din cimitirul gr. or. rom. din Oravița, azi Joi în 30 Martie n. 1911 la 3 ore d. a. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

— De asemenea regretăm pierderea fetiței *Marioara Grosșian* în frageda etate de 12 ani. Rămășițele pământești ale scumpei defuncte s'au așezat spre vecinică odihnă în cimitirul ort. român din Oravița-montană Mercuri în 16/29 Martie la orele 3 p. m.

A treia șezătoare literară din Caransebeș. Frecvența neobicinuit de mare a șezătorilor dela Caransebeș, este o dovadă, că acestea satisfac cu desăvârșire menirea lor sublimă. Șezătoarea ținută Duminecă la 13/26 Martie a fost distinsă prin prezența P. S. Sale d-lui episcop dr. Miron E. Cristea, a P. C. Sale vicarului Filaret Musta, a Magnf. Sale d-lui Patrichie Drăgălina, precum și a unui distins public din Caransebeș și provință. Sala și coridorul erau pline de un public ales.

Primul punct a fost „Hora nouă”, executată de Reuniunea de cântări sub dirigența d-lui Achim Alionte. Tot numitei reuniuni i-a revenit onoarea a-și încheia șezătoarea prin drăgălașa piesă Pușorul, care a fost executată spre lauda reuniunii.

D. cleric Gheorghe frățilă a făcut bună impresie prin declamarea corectă a sentimentalei poezii „Mama”.

A urmat apoi interesanta și instructiva conferință a d-lui referent consistorial Ștefan Jian despre Italia.

D-sa într'o limbă curată și dulce ne-a revocat în memorie epochalele evenimente a căror semicentenar se serbează ast an și anume: întemeierea „Astrei”, unirea principatelor române și unitatea Italiei. Ne-a prezentat figurele mărețe ale creatorilor culturale și a unirei Italiei, începând cu genialul poet Dante, Aleghieri și finind cu eroul Giuseppe Garibaldi. Ne-a purtat spiritualmente prin monumentalele localități ale Romei: biserica sf. Petru, vatican, columna lui Traian, coloseu și cantacombe.

Publicul entuziasmat de reamintirea acestor acte ephale ale ginteii latine, a recompensat prin nesfârșite aplauze pe conferențiar.

Drăgălașa d-șoară Florica Barbu a delectat publicul prin executarea cu multă dibăcie a pieselor „Polka dela Reine”, precum și a unor „Melodii românești”. Mult a plăcut publicului când d-șoara a executat un joc din „Șezătoare”, iar d. cleric Mihui Florea în costum național a jucat pe bină și a chiuat atât de drăguț. Aplauzele frenetice ale publicului au fost o dovadă, că lumea a apreciat atât pe debutanți, cât și subiectele neaoșe românești.

Mult haz și voie bună a provocat declamarea poeziei „La tiatâr”, predată de d. cleric Pevel Popa.

Ne-a delectat nespuse de mult d. Pavel Magdescu, talentatul cântăreț, care a cântat cu o exactitate artistică „Somnoroase păsărele” de G. Dima și „Cântă puil cucului” de T. Bredicean; de asemenea și d. profesor A. Sequens, care l-a acompaniat la pian cu adevărată forță artistică.

Cor.

Din patrie.

Printre hangare. Și Ungurașii noștri își dau truda să țină pas cu lumea civilizată. Închipuiți cum sunt, cred, că e destul să-ți dai aere și ajungi om vestit. Foarte mulți dintre ei fără talent și lipsiți de studiu temeinic, încearcă mereu cu problema cea mai însemnată a veacului nostru, cu aviatica. Astfel cu cunoscuta fanfaronadă, vestesc în lumea mare „gloria” geniului unguresc, de câteori înjghebează câte un nefericit vre-un aeroplan „măreț”, fără însă să ajungă până acum măcar cât de neînsemnate succese.

Aviatorii nesburători maghiari, în timpul din urmă ridicaseră și un stabiliment de aeroplane, în care fiecare își are hangarul propriu. În cel de-al nouălea, aviatorul Nizalovszky, lucrează pe un aparat imposibil, care produsese azi o deosebită senzație. Dar să nu credeți, că prin vre-un sbor reușit. Doamne ferește! Ferarul Beck s'a plictisit să mai imprumute în nădejdea rezultatelor viitorului sburător peste canalul Mânecei (?) Nizalovszky, a cerut sechestrarea și licitarea aeroplanului cu pricina. Și aici e hazul. Aeroplanul vândut la mezat, îl cumpărase însuș Beck cu 35 coroane, căci altul nu reflectase la el, deoarece nefericitul de Nizalovszky ruinase formal toate părțile aeroplanului, dirigându-le mereu.

„Statul maghiar” — în pericol. O fițuică de seară bate alarmă. Descopere un groaznic și temerar complot împotriva ideii himerice a statului maghiar. Raportează cu îngrijire patriotică de o mișcare secretă, care ar avea tendința de a uni Rutenii greco-catolici din Ungaria, Galiția și Rusia într'o țară nouă, independentă, în Rusia-mică. Natural, ca toate mișcările de categoria aceasta, pornește din sânul bisericii. Capul acestei mișcări revoluționare ar fi mitropolitul gr. cat. din Lemberg, Andreiu Sépticky, iar reprezentantul din Ungaria un individ de un trecut dubios și furtunos, Alfons Senteși. Și îndrăzneala acestuia e cu atât mai mare, că agită în Capitală, ce e mai dureros, cu deosebit succes împotriva limbei maghiare. A intervenit chiar și la papa, care a ordonat serviciul în limba ruteană în biserica din Budapesta.

Vedeți dar cum păzesc Evreiașii noștri țara de năpraznicii agitatori?

Deși acel preot rutean n'a făcut alta, decât că a cerut să se respecte cel mai elementar drept al bisericii sale.

Liferarea de cai pentru România. Erariul României de mai multe decenii își recrutează caii trebuincioși dela noi din Ungaria. Deși în mai multe rânduri s'a accentuat în presa din Regat subreditarea materialului de cai furnisat dela noi, până azi nu s'a ridicat niciodată o acuză întemeiată și directă împotriva furnisatorilor. Azi cetim în foile ungurești, că înainte cu câteva zile însă, mai mulți târgoveți de cai din comitatul Aradului au înaintat jalbă în scris guvernului românesc, împotriva unicului furnisor de încredere al d-lui veterinar general militar Radulescu, Mihaiu Ardeleanu, cunoscut sub numele popular Răcea.

Gheorghe Katona, Iosif Rostás, Ion Totok, Ștefan Lakatos, Gavril Suhajda, Steva Jivi sunt jălbuitoarii, cari au procedat de năcaz, că nu le-a succedat să mulgă vaca bună de lapte, galanta Românie. Adevărat, că susamintiții domni au dat jalba, din invidie de pâne, totuș acuzele, ce le aduc sunt grave și compromițătoare, atât pentru d. Ardeleanu, cât și pentru d. Radulescu.

Se zice, că în înțelegere furnisau cai slabi și fără valoare, încasând bani scumpi pentru marfa rea. Ba merg mai departe, și acuză pe d. Ardeleanu, că s'ar fi folosit în mod perfid de bunăcredința d-lui veterinar Rădulescu și toți caii de preț îi schimba înainte de liferare cu cai gheboși de aceeaș culoare.

În orice caz ar fi de dorit să se lămurească această chestie penibilă, din partea competentă. Noi o dăm cu convenita rezervă.

Diverse

Soție vândută. Cazul tragicomic, de care pomenim ne reamintește un obicei vechiu și curios al Englezilor din secolul al XIX-lea, totodată însă e foarte caracteristic și pentru mentalitatea Englezilor de azi.

În secolul al XIX-lea, sfârșit odată războiul cu Napoleon, soldații reîntorși din țări îndepărtate, cu multă durere s'au convins de necre-

dința soțioarelor lor iubite, aflându-le la alți bărbați. Situația era penibilă. Cei mai mulți însă împăcându-se cu soarta, au considerat-o de afacere comercială și neîntimpinând din partea administrației nici o pedecă, în înțelesul strict al cuvântului și-au vândut soțiile, cedându-le bărbaților noi în schimbul unei sume mai însemnate. De-aici s'a continuat, mai ales prin împrejurarea Jorkshire-lui, acest târg, dezvoltat în mezat, până la finea secolului trecut, devenind de obicei rentabil al acestui ținut.

În vremea din urmă se credea că a dispărut acest obicei nu prea înălțător, odată cu multe altele. De douăzeci de ani nu se mai auzise de așa târguri, până ce în săptămânile trecute, un bărbat încărunit de nespusa fericire de care avea parte dela nevăstuța-i hărățoasă și geloasă din cale afară, îl reîmprospetase. Era în Midland cu 10 ani înainte. Robert Dawson s'a căsătorit cu iubita lui preafrumoasă Mary. Erau avuți și fericiți. Trăiau săptămânile de miere. În fericirea lor nu uitaseră însă să se îngrijască de viitor și Dawson asigurase pe doamna Mary pe 25.000 coroane ce avea să-i primească în 20 de ani. Fericirea însă nu durase mult. D-na Mary, certăreață cum era, atâta l-a șicanat pe bietul, până acesta s'a hotărât să se scape de dânsa. Și-i veni în minte obiceiul vechiu. Scoate pe nevastă la mezat, iar ca să-i ridice prețul îi pune în portofel și polița de asigurare dela cea mai mare bancă de asigurare a Engliterei, Gresham. Și s'a aflat un tânăr lacom, care sedus de polița cu 25.000, a licitat și a și căpătat-o. Dar vai, hucuria nu ținuse mult. Căci informându-se mai de aproape i-s'a făcut părul măciucă auzind despre gingășia nemaipomenită a frumoasei Mary, și grăbi să renunțe la odorul câștigat ieftin de tot. Era însă târziu. Nevasta ținea să o ducă, iar bărbatul a plătit o slujbă de mulțămintă că s'a scăpat de drăguța sa soție.

Iată unde duce lăcomia.

Din străinătate.

Situația în Austria. În urma crizei, care a izbucnit în urma obstrucției Cehilor în comisia budgetului, pe baza §-ului 14 al constituției austriace se va recurge la un budget provizoriu de patru luni. Prim-ministrul a fost deja în audiență la Majestatea Sa, ca să se consulte în privința dizolvării parlamentului. Hotărâre meritorică însă nu s'a luat, deoarece Majestatea Sa, va cere asupra situației și părerile contelui Pallavicini, a ministrului de războiu și prim ministrului ungar. În multe cercuri politice se crede, că ar fi consult, ca să se facă o încercare cu un guvern în parlamentul ajurnat. Prin o astfel de încercare s'ar observa, după aceste cercuri, formele constituționale existente.

Toate partidele, dar în deosebire cele burgheze își dau toată silința, ca eventualele alegeri să se efectueze încă înaintea verei, căci n'ar fi corect, ca alegătorii să se țină într'o continuă agitație până târziu în toamnă. Dacă alegerile s'ar face în senzul acesta, parlamentul s'ar mai întruni într'o scurtă sesiune încă înaintea vacanțelor de vară, când s'ar vota apoi trebuințele mai ardente ale statului.

În clubul social-creștinilor s'au ținut mai multe consfătuiri asupra crizei politice, în cari s'au adus învinuiri grave socialdemocraților și Cehilor, cari au provocat criza actuală.

Ministerul Giolitti. Noul prim-ministru italian Giolitti și-a compus cabinetul în modul următor:

Giolitti prim-ministru și ministru de interne, San Giuliano, ministru de externe, Finocchiaro-Aprile, justiție, Sachi, lucrări publice, Tedesco, visteria statului, Facta, finanțe, Ritti, agricultură, generalul Spingardi, războiu, vice-admiralul Leonard Cattolica, marină, Cvedaro, instrucție publică, Calissano, poșta și telegraf.

Idila lui Wilhelm II. Wilhelm II, pe când avea numai douăzeci de ani și nu era nimic altceva, de cât primul născut al Kronprinzului de atunci, a fost invitat la vânătoare de ducele Friederich de Schleswig-Holstein Sonderburg, în mărețul castel din Prinkenau (Silesia).

Ajuns aci cu întârziere, n'a mai putut fi prezentat familiei, înainte de vânătoare; apoi răătăcindu-se de ceilalți s'a reîntors singur spre castel, trecând prin parcul grandios. De odată într'un loc retras văzu într'un hamac (pat de rețele și

spendat pe arbori), dormind o fetiță de o frumoasă răpitoare. Se apropie și uimit murmură numele de „Dornröschen”, („Trandafirul din spini” — un personaj mitic în poveștile nemțești). Fetița atunci se deșteaptă, în tocmai, ca cea din basmul nemțesc din somnul ei de o sută de ani. Prințul rămase confuz și murmură o scuză și apoi plecă.

Câte-va ore în urmă ducele prezentă prințului prusiatic întreaga sa familie și care fu mirarea lui Wilhelm, când recunoscu în mica ducesă, ce-i fu prezentată, pe fetița din hamac. Sfârșitul fu, că se înamora de ea. Când încrezu tatălui său sentimentele sale, se ridicară obstacole, cari au ținut multă vreme. În fine trebuia să se facă logodna, când pe neașteptate muri tatăl logodnicei. Și așa s'au mai amânat lucrurile și cununia s'a ținut tocmai la 27 Februarie 1881.

Regele Everett. În insula madreporică Arorai, în arhipelagul Kingsmili, este un mic rege, de care Almanahul de Gohta nu ne dă nici o notiță. L'a descoperit un parisian căpitan de corabie, care a pășit din întâmplare în această insulă. Cum a sosit pe uscat, indigenii l'au înconjurat și cântând și jucând l'au condus la șeful lor, în care a avut surpriza să recunoască pe un vechiu prieten de chefuri, cu numele Arcibold Everett, un american vesel, care acum 20 de ani era cunoscut prin toate localurile de petreceri din Paris prin excentritățile sale. El este acum rege în Arorai. Regele Everett este înconjurat de o curte de fete frumoase, care cântă și-i fac neconștient vânt cu niște evantalii mari de frunze de palmieri.

Tot la două luni își alege o nouă regină, și pe cea veche o dă în primire câte unui supus al său.

Răscoala din Albania. Albanezii din Hoti și Khemeni au atacat la 11 Martie o kulă a unui musulman, omorând doi nizanzi și rănind alți doi. Patru nizamii au fost făcuți prizonieri.

La 12 Martie aceiași Albanezi au atacat alte kule grupate de 80 nizamii. Un batalion din Tusi a plecat în ajutorul lor, a fost oprit în drum, dându-se o luptă al cărui rezultat nu se cunoaște până acum.

Generalul Șefket Torghut, care acum un an a comandat expediția din Albania, a fost numit comandant al trupelor din Albania, trimise la granița muntenegreană.

Localitățile Kaza și Tou-i, ar fi împresurate de albanezi. Un batalion a plecat într'acolo din Ipek, două din Scutari; două brigade de rediți din Anatolia vor fi trimise la Toust.

Universitatea din Paris și străinii. După raportul prezentat de Gaston Bonnier ministrului francez pentru instrucțiunea publică, numărul studenților străini la Universitatea din Paris a crescut în anii din urmă. În 1902—3 universitatea avea înmatriculați 1238 studenți străini, în 1908—9 deja 3326, în 1909—10 3565, din acești aproape exact jumătate, 1761 se recrutează din Rusia, urmează îndată *România cu 335*, apoi Germania cu 200, Turcia cu 180, Egiptul cu 159. După facultăți au fost în acest an trecut: la drept 976 străini, anume: Ruși 343 (255 bărbați și 88 femei), *Români 199*, din Egipt 159, din Turcia 103; la medicină: 736 (434 bărbați și 302 fem.), 500 Ruși (210 b. + 290 f.), 57 Otomani (3 fem.), *47 Români (4 f.)*, la științe: 302 străini (365 b. + 137 f.), din ei 322 Ruși, *43 Români*, 20 Otomani, la litere: 1329 străini (540 b. + 789 f.), din Rusia 589, Germania 200, Statele-Unite din America de Nord 99, Anglia 97, Austro-Ungaria 78, *România 43*, la farmacie au fost numai 22 străini, din aceștia 3 studenți. Sunt apoi în număr mai mic și celelalte neamuri; chiar și țările exotice își au reprezentanții lor de ambele sexe, mai ales la medicină și litere, și o plimbare sub arcadele Sorbonei are mult farmec prin varietatea graiurilor și aspectelor ce se prezintă aci între ore.

Demisia prezidentului Mexicului. Se afirmă cu siguranță, că președintele Diaz al Mexicului va da zilele acestea demisia.

Pare inevitabilă intrarea trupelor americane în Mexic.

Revizuirea procesului Ferrer. Din Madrid se anunță: Camera a început desbaterile cu privire la procesul Ferrer. D. Sociano, republican, zice: „Europa întreagă așteaptă rezultatul acestor desbateri tinzând a aduce revizuirea procesului Fer-

rer, victimă a unei îngrozitoare erori judecătorești”.

Viscole în Belgia. Din toată Belgia se anunță mari viscole.

Zăpada a ajuns în unele locuri la o înălțime de un metru.

Trenurile circulă cu mare greutate.

Luptă sângeroasă în Mexic. Ziarul „Sun” anunță, că în apropiere de orașul Chehin s'a dat o luptă sângeroasă între trupele guvernului mexican și revoluționari.

Aceștia din urmă au avut 152 morți, trupele guvernului 372 morți și mulți răniți.

Trupele guvernului au fost puse pe fugă.

Complotul din Portugalia. Un funcționar superior dela căile ferate, arestat, a mărturisit, că a luat parte la complot, nu însă pentru readucerea regelui, ci pentru înființarea unui partid republican conservator.

Mai mulți oameni politici, implicați în complot, au fost arestați la Lisabona.

Drama de adulter. Pictorul Lebégue din Paris, a descărcat 5 focuri de revolver în marele negustor german Born, pentru că acesta înțreținea relațiuni adulterine cu soția lui.

Vizita reginei Olandei la Bruxelles. Regina Wilhelmina a Olandei și principele consort se vor duce la Bruxelles, în Iulie, în vizită oficială.

Noul cabinet mexican. Noul cabinet s'a alcătuit cu d. Limantur ca ministru de finanțe.

Criza din Rusia. Gutschkow, fostul președinte al Dumei, a declarat că a demisionat din cauză, că nu mai voeste să facă pe mijlocitorul între Țar și popor.

Valorile rusești au scăzut la bursă.

Din duma rusească. În ședința de Miercuri a Dumei octombriștii și cadeții au interpellat guvernul asupra punerii în aplicare a paragrafului 87.

Stolypin va răspunde probabil astăzi la această interpellare.

ULTIME ȘTIRI

Răspunsul contelui di San Martino. La ora 12^{1/2} în momentul de a pune ziarul sub presă, primim telegrama de mai jos dela Excelența Sa contele di San-Martino, prezidentul Expoziției Italiei, ca răspuns la telegrama „Românului” trimeasă cu prilejul aniversării cinquantenarului unității italiene:

Ziarului „Românul”.

Arad.

Vă exprimăm sincere mulțumiri și simțite urări de bine.

Conte San-Martino.

Catastrofa din New-York. Cu privire la groaznicul incendiu dela fabrica de celoid se mai comunică următoarele:

Trei etaje ale clădirei fură înecate cu de odată într'un fum roș înăbușitor, în care oamenii alergau ca nebunii până când gășiau o ușă sau o fereastră de unde își gășiau moartea sub altă formă.

Fetele desperate se agățau de fereastră rămânind cu corpul atârnat în aer până când flăcările le ardeau degetele. Pompierii trebuiau să lucreze cu mare băgare de seamă pentru a se feri de corpurile ce cădeau într'una din toate etajele clădirii.

Cinci fete se îmbrățișară și se aruncară jos așa înălțuite. În drum două din ele și-au pierdut echilibrul, și au rămas înțepate într'un grilaj. Celelalte trei au căzut pe pavaj și au rămas moarte pe loc. Un bărbat înebunit de spaimă arunca fetele de pe fereastră.

Ziarele laudă curajul a doi studenți Krämer și Cantor de universitatea din New-York cari au salvat viața a 150 fete. Curagioșii studenți au legat cu ajutorul unei scări acoperișul Universității de acoperișul clădirei incendiate de care o despărțea curtea.

Pe această scară ca pe o punte, ajutați de alți studenți cei doi salvatori au transportat lucrătoarele ce le salvase pe acoperișul universității.

De cealaltă parte a clădirei incendiate era de asemenea pusă o scară de salvare. Aci lucrurile au mers însă greu din cauză că bărbații s'au dat la acte de sălbătăcie groaznică, îmbrâncind și aruncând femeile pentru a se salva ei.

Cu toate acestea au fost salvate și pe această scară vre-o 100 de persoane.

Pe stradă se aflau 60 de cadavre, iar pe podeaua din dreptul ascensorului 35 de fete cu capetele și membrele zdrobite cari fuseseră aruncate în învălmășeala nebună ce cuprinsese pe cei surprinși de incendiu.

Crearea unei flote aeriene ruse. „Daly News” află că guvernul rusesc va deschide un credit de 180 de milioane pentru crearea unei flote aeriene. Se vor cumpăra 869 aeroplane.

Expediția polară a căpitanului Scott. Acum au sosit primele știri despre expediția căpitanului Scott la polul sud. Vaporul „Terra-Nova”, cu care plecase căpitanul Scott, a sosit în golful Semilunei, fiind în drum spre casă. O parte a membrilor expediției vu petrecut iarna la Evanskap, pe când căpitanul Scott și-a continuat drumul spre polul sud. El s'a înapoiat după două luni la Evanskap.

„Terra-Nova”, a sosit la 2 Februarie în golful rechinilor, unde a iernat, căpitanul Amudsen cu expediția sa. Amudsen va pleca în curând cu „Terra-Nova” spre Buenos-Ayres.

În afară de aceste două expediții a mai plecat și o expediție japoneză spre polul sud.

În jurul catastrofei din New-York. Cadavrele carbonizate ale victimelor incendiului dela fabrica de celuloză au fost expuse în stradă, lângă podul dela portul de Est.

Tribunalele de arbitrii între Anglia și America. Guvernul a depus în Senat proiectul de lege relativ la tribunalele de arbitrii între Anglia și Statele-Unite. Proiectul a fost înaintat comisiei de externe, care până acum n'a putut lua nici o hotărâre, dat fiindcă majoritatea membrilor se opune la acest proiect. Mulți spun că convenția e inacceptabilă, ba chiar ridicolă.

Panica într'un Cinematograf din Londra. La Middlesborough în timpul unei reprezentațiuni a unui teatru de cinematograf, strigându-se „foc”, s'a produs o panică mare din care pricină au fost 6 uciși și 13 răniți.

Boala regelui Nichita. Starea regelui Nichita s'a agravat din nou, astfel că a fost nevoit să-și amâne plecarea la Petersburg. Emoțiile continue inspiră serioase temeri. Medicii au interzis regelui orice muncă.

Rezolvarea crizei guvernamentale s'a amânat din cauza boalei regelui.

Intrunirea preoțimeii române din Bucovina. Preoțimea română din Bucovina s'a întrunit Luni la „Palatul național” din Cernăuți spre a discuta atitudinea ce trebuie de luat față de încercările Rutenilor de a se despărți dieceza.

Toți cei de față s'au pronunțat pentru crearea unei episcopii rntene, lăsându-se neatinsă întregitatea diecezei, care trebuie să-și păstreze vechiul caracter românesc.

O delegațiune de preoți s'a prezentat mitropolitului Vladimir, exprimându-i recunoștința pentru ținuta lui demnă în chestia despărțirii bisericii strămoșești, știind să pareze atacul pregătit de Ruteni.

La ordinea zilei fiind și situația politică, toți deputații români au fost invitați să sprijinească aspirațiunile preoțimeii. Din cauză că preoții luaseră o atitudine nefavorabilă partidului național în actuala campanie electorală, deputații au apelat la dâșii să meargă mână în mână cu poporul. Preoții s'au arătat împăciuitori.

Victimele turismului. Din Viena se anunță, că la Rotenmauertanen s'a întâmplat Duminecă o mare nenorocire provocată de o avalanșă de zăpadă.

Cunoscutul turist vienez Kernthaler, președintele societății alpine de Ski, întreprinsese cu turiștii Alpis, Koranyi și Blascke și însoțit de o întreagă societate de turiști, o excursiune.

La o înălțime de 1600 metri turiștii fură surprinși de o avalanșă de zăpadă. Trei dintrânșii au fost îngropați de zăpadă. Al patrulea turist s'a putut salva.

Societatea care îi însoția a trebuit să privească nenorocirea, fără a putea veni în ajutorul victimelor.

S'a trimis o expediție de salvare. Sunt temeri, că nici unul din cei trei turiști nu vor mai putea fi salvați.

Criza guvernamentală în Bulgaria. Malinov a demisionat de oare ce avea unele diferende cu regele Ferdinand. Organul democrațiilor publică un articol de fond intitulat: „Piară monarhia” și în care procește apropiata cădere a dinastiei.

Inchiderea școlii românești din Turtucaia. De oare ce guvernul român a închis în ultimul timp școlile bulgărești din Brăila și Constanța, guvernul bulgar a hotărât închiderea școlilor românești din Turtucaia și orânduirea unei anchete la liceul românesc de aici.

Logodna atașatului militar turc dela Berlin Enverbey, atașatul militar turc la Berlin, care a jucat un mare rol cu ocazia detronării exsultanului Abdul Hamid, s'a logodit cu o nepoată a Sultanului Mohamed.

Procesul foștilor miniștri stambuloviști. Din Sofia vine știrea, că comisiunea juridică însărcinată cu instrucțiunea în procesul foștilor miniștri stambuloviști a fixat cauziunea pentru punerea în libertate provizorie a d-lui Suwolf la 50,000 franci, iar ceea a celorlalți miniștri la 60,000 franci.

Planurile de cucerire ale Bulgariei. „Corriere dela Sera” din Milano primește din Petersburg o telegramă care confirmă știrea de mult anunțată, că regele Ferdinand al Bulgariei plănuiește o alianță secretă cu Austria.

Regele Ferdinand crede că Turcia este în ajun de a fi dezmembrată și vrea să se folosească de momentul oportun pentru a obține pentru regatul său o parte a Macedoniei. Fiind însă sfătuit de țarul Nicolae să păstreze liniște și să nu turbure statul quo, suveranul Bulgariei vrea să încerce a obține sprijinul Austriei în planurile sale.

BIBLIOGRAFII.

—x—

A apărut: *Cultura creștină*, Nr. 6, cu următorul sumar: dr. V. Macaveiu — Jurământul antimodernist. Zapletal — Lucaci — Câteva dintre problemele exegezei Testamentului vechiu (I). dr. Ioan Bălan — Limba cărților bisericești (IV). Senior — Indrumări pentru ținerea misiunilor (scrisoare). Cronică. Telefon.

A apărut „*Neamul Românesc*”, literar al d-lui N. Iorga. Anul III. Nr. 9. Cu următorul sumar: N. Iorga: O universitate populară. — Mihnea Olmazu: Peleşandru (poemă). — I.: Cugetări. — M. Vlad: Mihaiu Viteazul (schită de poem dramatic). — Din „Unirea”: Din Maramurăș (culectarea melodiilor populare). — M. Mateescu: Povestea cu odoarele cerului: Soarele, luna și stelele. Redacția și administrația: Vălenii de munte (Prahova) România.

Noui compoziții românești. Vestim cu plăcere on. noștri cetitori iubitori de muzică adevărată românească, că la *Librăria diecezană în Arad, str. Deák Ferencz Nr. 33* se mai găsesc de vânzare încă câteva exemplare din frumoasele compoziții pentru cor „Dor și iubire” a d-lui *Constantin Savu*. Caetul I. conține: *Motto* (cor mixt), *Frunză verde nunifar* (doină, în grai basarabean, cor bărb. cu solo de tenor), *Hora dela Drăgășani* (cor mixt), *Dragostea dintâiu* (doină, cor mixt în 5 voci cu solo de sopran), *Varia* (cor mixt, 5 voci), *Fa, Marișo!* (cânt. pop., cor mixt, cu solo de bas I. și sopran), *Frunzuliță mușeșel* (cânt. pop., cor mixt). Pretul 2 cor. 50 fil. + 10 fil. porto postal, iar pentru România 2 lei 80 bani + porto postal.

POȘTA REDACȚIEI

Un învățător. Articolul nu este potrivit pentru publicare.

(v.-b.) *Blaj*. Scrisoarea am primit-o și se va publica. Ziarul ți-se va trimite regulat, la adresa indicată. Salutăți frățești.

Redactor responsabil: **Atanasiu Halmăgian.**

Concurs.

la postul de **Codrean-ajutor** (Erdőtegyény), sistemizat pentru Composesoratul pădurilor foștilor iobagi din **Bukova** (com. Hunyad) sub următoarele **condițiuni**:

1. **Plată lunară de Cor. 40.**
2. **Cvartir (locuință) și lemne de foc gratuit.**
3. **Dreptul de liber pășunat al unei vaci cu lapte.**

Concurenții au să dovedească:

1. Că sunt cetățeni ungari, au făcut serviciul militar și n'au trecut peste 40 de ani. (Ajunge prevederea rugărei cu cărticica militară).
2. Cări au diplome de codreni, sau dacă nu le au, vor dovedi, că posedă limba maghiară în scris și cetit, vor fi preferiți (aceasta, ca în urmă, să poată face examenul de codreni), peste tot neștiutori de carte nu se admit la concurs.
3. Atestat medical de sănătate.

Termenul înaintării rugărilor de concurs, la subsemnatul e **15 Aprilie** st. n. a. c. Iar **terminul ocupării postului** e **1. Maiu** st. n. a. c.

Cel ales va fi angajat de-oceanță pe trei luni de probă.

Hatszég, la 22/III. 1911.

Dr. Victor Bontescu,
advocat și președinte al Composesoratului.

Cumpăr

sau dau în schimb pentru alte obiecte:

Recipise de amanet,
aur, argint zdrobit și bijuterii.

Deutsch Izidor,
orologier și bijutier.

Arad, str. Weltzer János.
(Palatul Minorităților).

Magazinul de oroloage și bijuterii cel mai mare din Arad. Cea mai ieftină sursă de cumpărat. Telefon 438.

Cele mai noi susceper de

plăci pentru gramofon:

Hulló falevél

din „*Czigányszerelem*” și din
□□ „*Balkáni hercegnő*” □□

se capătă la

Koch Dániel

Arad, str. Deák-Ferencz.

Vis-à-vis de hotelul „Crucea albă”.

Concurs.

La „**CASA DE PĂSTRARE**” s. p. a. din Szászabánya (com. Krassó-Szörény), are aplicare momentan pe lângă un salariu anual de 2000 cor. și tantiemă statutară un **contabil** cu praxă deplină și un **cassar** cu un salariu anual de 1000 cor. și tantiemă.

Dela cassar să recere o cauțiune de 2000 cor. Contabilul la dorința direcțiunii are să-și ocupe postul imediat. — Recursurile sunt a se înainta direcțiunii cel mult până în **10 Aprilie st. nou.**

DIRECȚIUNEA.

„IANER” cremă neunsuroasă.

Cel mai nou produs higienic pentru curățirea și înfrumusețarea pelei.

Înlătură petele galbene, bucele pricinuite de înfierbințeli, sgrăbunțe și alte necurătenii de piele. Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes.

1 teglă 1 cor.

» **IANER** pudră. E non plus ultra pudrei. Bună la baluri, saloane și de ziinic folos, care acoperă încreșturile și e cu totul nestricăcioasă. În culorile: roză, albă și cremă. **1 cutie 1 cor.**

» **IANER** săpun. **1 bucată 60 fileri.**

» **IANER** pastă pentru dinți. **1 doză 1 cor.**

» **IANER** apă pentru gură. Bună pentru dinții scorburoși și gingiile burețoși, contra mirosului greu de gură. **1 sticlă cor. 1-60, jum. sticlă 80 fil.**

» **IANER** esență pentru păr. Excelentă pentru înălțurarea mătreței și contra căderii părului. **1 sticlă, 1 cor. 30 fil.**

» **IANER** pomadă pentru creșterea părului. **1 teglă 2 corcane.**

» **IANER** vâpșeală pentru păr pentru a colora în negru, brunet, ori în blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e eschisă. La comande să se noteze că părul încărunțit în ce culoare să se vâpșească (negru, brunet). **Un carton 4 cor.**

» **IANER** apă. care face părul blond. Pentru a vâpși în timp scurt, în băl, auriu, părul blond, roșu, chiar și brunet ori negru. **1 sticlă 4 cor.**

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

Pentru înconjurarea contrafacierilor numai „**Preparatele lui Rudolf Ianer**” ieșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

Farmacia „**Maria ajutătoare**” a lui **Rudolf Ianer, Temesvár, Gyárvaros Fő-ut 72.**

Concurs.

Să publică concurs pentru ocuparea unui nou post de contabil la institutul de credit și economii societate pe acții „**Riureana**” cu sediul în Gurghiu (Görgényszentimre) comitatul Maros-Torda.

Salariul la început se fixează în suma de 1200 coroane, cvartir în natură sau rețut do cvartir 200 cor. și tantiemele hotărâte de direcțiune. — Dela reflectanți să cere să fie absoluți de școala comercială, să aibă praxa recerută de-a conduce singur contabilitatea, conduită neescepționabilă și cunoașterea perfectă a limbii română și maghiară. Cererile provăzute cu atestatele de lipsă au să se subștearnă direcțiunii subscrisă în Gurghiu (Görgényszentimre), sau la avocatul Ioan Harșiu în Reghin (Szászregén) până în **15 Maiu 1911.**

RIUREANA

inst. de credit și econ. soc. pe acții.

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necezare la edificarea bisericii gr.-cat. din Glogovețiu, prin aceasta se recerecă să-și înainteze ofertele în scris, însoțite de cauțiunea de 800 cor. adecă opt sute Coroane, la oficial parochial gr.-cat. din Glogovețiu, cel mult până la **25 Aprilie 1911 st. n.** Ofertele intrate mai târziu, nu se vor lua în considerare.

Ofertele despre aceste lucrări și anume formularul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese și planul aprobate de Pre Veneratul Consistoriu Metropolitan, în ședință ținută la 18/III. 1911 Nr. 1998, se pot zilnic știa la oficial parochial gr.-cat. din Glogovețiu, între orele 8—12 a. m. și 2—4 p. m. Licitarea publică minuendă se va ținea la **28 Aprilie la 2 ore p. m.**

Glogovețiu, la 26 Martie 1911.

Ioan Aaron,
paroh gr.-cat.

Nicolau Budh,
curator prim.

Librăria diecezană

Arad, Strada Deák-Ferencz Nr. 33—34.

Are în depozit următoarele cărți și recvizite bisericești:

Aghiazmatar legat	8.—
Acaftistul sf. născătoare de D-zeu și alte rugăciuni leg. simplu	1·70
Acaftistul născ. de D-zeu cu litere cirile simplu leg. 3.—, în pele leg.	4.—
Apostolul cu litere latine leg. simplu în pânză și pele neagră 9·50, în pele roșie	11·50
Biblia ilustrată cu litere cirile, testamentul vechi și nou broșat	10.—
Ceaslov mic cu litere latine leg. simplu 2·40, leg. în pele	4.—
Ceaslov (Orologiul cel mare) leg.	30.—
Evangelhie cu litere latine leg. 25.—, legătură în pele și aurită 35.—, în catifea, aurită și cu cei 4 evangheliști în colțuri	125.—
Evhologiu (Molitvelnic) cu litere cirile leg. (cu litere latine sub tipar)	5.—
Liturgiile sf. păr. Ioan Chrisostom, Vasile Cel Mare și Grig. teologul leg. în pânză și pele neagră Cor. 8.—, în pele roșie	10.—
Mineile pe 12 luni în 12 vol. leg.	172.—
Octoich mare cu litere latine leg. în pele	27.—
Penticostar ciril leg.	16.—
» latin »	12.—
Psaltirea împăratului și prorocului David cu litere latine, format mare, legată à 7 și 9.—	
Psaltirea mică legată	2·40
Tâlcul evangheliilor ciril, broș.	2.—
Triodul, cu litere latine, leg.	27.—
Noul testament, broș.	4.—
Tipicul chemării duhului sfânt	—30
Carte de rugăciuni de calistrat Coca, format mic (portativ), leg. simplu	1·60
legată în plus à 3, 5 și 6.—	
legată în celuloid 3·20 și 6, în pele fină 7·50	

Predicii.

Scriban I. 50 Predici populare	2.—
Econ. Stavrofor V. Predeanu Predici Exegetico morale, un vol. mare	9.—
Boiu Semințe din agrul lui Christos. Cuvântări bisericești pe toate duminicile, praznicele și sărbătorile de peste an, 3 vol.	9.—
Popfiu I. Predici pentru Dumineci	4·40
Papiu I. Cuvântări bisericești pentru sărbătorile de peste an	3.—
— Cuvântări funebrele și iertăciuni pentru diferite cazuri de moarte	3.—
Criste V. Predici pentru Duminicile de peste an	1·60
Iorga N. Cuvântări la înmormântare și pomenire	—80
Inocențiu arhiepiscopul Odesei. 51 Cuvântări la postul mare, trad. de arh. Nic. Bacaoanu	3.—

Dr. T. Tarnasvschi și Dr. Voiuschi, Predici pentru toate Duminicile anului bisericesc, ediția a II-a îngrijită de Dr. D. Cioloca, vol. I. și II. à 7·50
Nicorescu I., Predici pentru Dumineci 3.—

Potire din bronz aurit 23¹/₂ cm, înalt
 cu disc 36.—
 » » argint de alpaca cu disc aurit 60.—
 » » bronz, paharul și discul din argint curat și aurit 1·20—1·50

Cutie pentru mir la sfântul botez din argint de china 26.—
 » pt. sfânta cuminecătură la morboși din argint china 30.—

Linguriță pentru sfânta cuminecătură din argint aurit 9.—
Copie de bronz aurit cu ascuțit de oțel argint aurit 9.—

Candele din metal alb à 6, 8, 10, 20, 30 cor. bucata, argint china à 30, 40, 70 100 cor. bucata.

Cădelnițe după ritul ortodox din argint de China sau Alpaca à 20, 24, 30, 40 și 50.—

Cruci pe altar sau portativ din lemn frumos lucrate 4.—
 din argint de china cu Domnul Christos gravat în cruce și cu decoruri aurite à 15, 20, 30, 40 cor. bucata.

Din argint China cu Domnul Hristos în Email și cu decoruri aurite à 20 32 40, 60, cor. bucata.

Steluța de bronz aurit 9.—
 din argint curat 15.—

Ripide din lemn frumos lucrate și aurite à 20, 24, 30 cor. bucata.

Vase pentru apă și vin cu tavă din alpaca 24.—
Litier din argint China 85.—
Chivot » » » 110.—
Clopoțel pentru altar 10.—
 cu 4 sonerii 30.—

Ornate (odajdii) bisericești în toate execuțiunile dela 140—1000 Cor.
Ornate negre dela 50—150 Cor.

Prapori în toate marimele și de orice culoare dela 60—300 Cor.

Brâne preoțești metrul 9.—
Pălării preoțești fine 10.—

Prăznicare execuție foarte frumoasă, lucrate pe lemn de tei conform prescrierei bisericești noastre 9 cor. bucata.

Mormântul Domnului dela 100—300 Cor.

Icoane sfinte pictate în olei pe pânză orice mărime dela 10, 20, 40 până la 100 cor. bucata.

Stihare pentru copii à 10 cor. bacata.

Coroane la cununie din spic frumos lucrate à 20 cor. părechea.

Cataloage se trimit la cerere gratis și franco.

**Institut nou de văpsit, curățire chimică
și spălat cu aburi a albiturilor în Arad.**

Instiințare. Am onoare a aduce la cunoștința on. pu-
blic din Arad, că am înființat în **Arad,**
strada arhiducelui Iosif nr. 9, un nou

**institut de văpsit, curățire chimică
și spălarea albiturilor cu aburi.**

aranjat după cele mai moderne cerințe. Praxa câștigată pe
acest teren în Capitală și alte orașe mari ale țării, sunt în
stare să împlinesc toate condițiile celor mai gingașe preten-
ziuni. Asigur pe sprijinitori pe lângă serviciul prompt și și
de prețurile cele mai ieftine. — Rog splîjinul on. Public.

Cu stimă: **ZSUNKÁN JENŐ.**

Comande din provincie se execută prompt și conștientios.

**Mare asortiment
de**

ghete de bal

în culoarea aurului, din atlas
albastru și trandafiriu, din
piele de lack și chevreaux

la

Weinberger János

cel mai distins magazin de ghete.

ARAD, Andrassy-tér nr. 20.

25 (11)

Frumseță și sănătate! La **Cornel Demeter,**

farmacist în **Orăștie (Szászváros),** găsiți următoarele prepa-
rate cosmetice de bun renume:

■ **Cream de benzoe mygdale.** Creamul de benzoe servește
pentru conservarea, înfrumșetarea și albirea mânilor și feței, dând tot-
odată și o fineță deosebită. Delătorează tot felul de necurătenii de pe
mână și față, — precum: pete, bubițe, zgrăbunțe, pisteni (mitesser), pre-
cum netezește și zbărciturile. Conținutul creamului acestuia e nestrică-
cios pentru față și mâni. Prețul 60 fl.

■ **Săpunul de benzoe mygdale.** Săpun excelent pentru toi-
lette. E preparat din ingrediente foarte fine și din mirosuri plăcute de
flori. Albește și netezește pielea. Prețul 10 fl.

■ **Poudre-Veturien.** Acopere foarte bine, încât nici nu se ob-
servă că fața este pudrată. Intrehuițată pudra cu creamul de benzoe
mygdale, scutește de urmările neplăcute, ce altcum ar cauza vântul și
razele soarelui. Este în culoare albă, roză și galbină. Prețul 1 cor.

■ **Veturien-Parfeum.** Veravioletta, cel mai fin parfum de vio-
rele, lăcrămoare și scumpie (iorgovan). Prețul 1.60 fl.

■ „**Ideal**“, cel mai nou parfum. Prețul 2 cor.

■ **Apa de gură „Cremier“** (albă sau roșie). Prin întrebuin-
țarea apei acesteia, nu devin dinții găunoși, — și delătorează durerea
dinților, precum să și întăresc dinții și gingiile. Prin întrebuințarea apei
acesteia, să delătorează mirosul neplăcut și greu din gură. Prin intră-
buințarea apei acesteia cu pravul de dinți „Cremier“, devin dinții foarte
frumoși, albi. Prețul 80 fl.

■ **Pravul de dinți „Cremier“.** Prin întrebuințarea pravului
acestuia devin dinții frumoși și albi. Prețul 70 fl.

■ **Perii de dinți, fine.** Alegere mare, în diferite prețuri.

■ **Esență de China.** Contra căderii părului, cu rezultat foarte
bun. Prețul 1.40 fl.

■ **China tannopomada.** Pentru creșterea părului. Prețul 70 fl.

■ **Olen de nucă.** Extract de nuca oleica, pentru conservarea pă-
rului. 1 sticlă 80 fl.

Toate acestea să pot primi la

farmacistul **M. Cornel Demeter, Orăștie—Szászváros.**

... Singurul institut de asigurare ardelean ...

„**Transsylvania**“ Sibiiu. Strada Cisnădiei 5. — Edificiile proprii.

recomandă

... **Asigurări împotriva focului,** ...

pentru **edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile,** etc.,
pe lângă premii recunoscute de cele mai favorabile condiții, cum și

... **Asigurări asupra vieții,** ...

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela asezămintele
confesionale cu avantajii deosebite), pe **cazul morții,** și **cu ter-
min fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului,**
asigurări de penziune și de participare la câștig,
asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar,
... asigurări pe spese de înmormântare, ...

Asigurări contra grindinei (de piatră)

Asigurări de accidente corporale,

contra infracției (furt prin spargere),

Asigurări de pagube la apaducte,

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1909 K. 4.631,163.61

Capitale asigurate pe viață achitate .. 4.571,035.31

Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1909

foc .. 112,045,412.-

viață .. 10,847,132.-

Fonduri de întemțare și de rezervă .. 2,309,387.-

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit
orice informații în birourile direcțiunii, str. Cisnădiei nr. 5, la agentura prin-
cipală în Arad, Brașov și Cluj precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate în acuisiții, cari au legături bune, se primesc
la serviciul institutului în condiții favorabile.

(69) 3

Magazie de articlii pentru biserică și preoți.

GEORGE JANCOVICI ARAD

Forray-utca N-rul 12.

Aduc la cunoștința Onoratului public că au sosit

◆ ◆ **noutățile de primăvară** în stofe, mătăsuri, delainuri, zefyruri, cretoane, batisturi
și multe alte articole cari nu se pot toate înșira. ...

Postavuri de reverenzi, brăuri preotești, roșii, vinete și negre. ... Cea mai bogată magazie în articlii pentru sfintele biserici și preoți.

Ciorapi împlețiți în temniță.